

**STICHTING NATIONAAL GLASMUSEUM
LEERDAM
TE LEERDAM**

Rapport inzake de jaarrekening 2018

INHOUDSOPGAVE

Pagina

ALGEMEEN

1	Opdracht	2
2	Algemeen	3
3	Resultaat	4
4	Financiële positie	5

BESTUURSVERSLAG

1	Bestuursverslag over 2018	8
----------	----------------------------------	----------

JAARREKENING

1	Balans per 31 december 2018	22
2	Exploitatierkening over 2018	23
3	Kasstroomoverzicht 2018	24
4	Toelichting op de jaarrekening over 2018	25

OVERIGE GEGEVENS

1	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	57
---	---	----

ALGEMEEN

ACCON AVM CONTROLEPRAKTIJK B.V.
KVK NUMMER 09114597

OUDE BOSSCHEWEG 5
POSTBUS 2085
5202 CB DEN BOSCH
TEL 0418 - 57 01 11
FAX 0418 - 57 01 19
WWW.ACCONAVM.NL

Aan het bestuur en Raad van Toezicht van
Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam
Lingedijk 28-30
4142 LD Leerdam

Kenmerk: J.MI.19191
Behandeld door: Leerdam
Datum: 6 juni 2019

Geachte leden van het bestuur en de Raad van Toezicht,

1 OPDRACHT

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2018 van uw stichting, waarin begrepen de balans met tellingen van € 3.771.854 en de exploitatierekening sluitende met een resultaat van € 363, gecontroleerd.

Voor de controleverklaring verwijzen wij u naar het hoofdstuk "Controleverklaring van de onafhankelijke accountant" op pagina 57 van dit rapport.

2 ALGEMEEN

2.1 Stichtingsdoel

De stichting heeft ingevolge artikel 2 van de statuten ten doel:

- a. het conform de Erfgoedwet beheren en instandhouden van de museumcollectie op het gebied van kunstvoorwerpen en voorwerpen betrekking hebbende op de glasindustrie, kunstwerken van glas en collecties van glaswerk van alle tijden en plaatsen, zowel uit het verleden als het heden;
- b. het instandhouden en beheren van een centrum tot bevordering van behoud van en belangstelling voor het ambachtelijk glasblazen alsmede het bevorderen van de belangstelling voor glas in breedste zin van het woord;
- c. het zorgen voor de ondersteuning van de (verdere) ontwikkeling en instandhouding van het Nationaal Glasmuseum Leerdam bestaande uit een museumlocatie en een glasblazerij, beiden gericht op het informeren en enthousiasmeren van het publiek voor het materiaal glas in alle voorkomende verschijningsvormen;
- d. het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

2.2 Bestuur en Raad van Toezicht

Het bestuur van de stichting wordt gevoerd door mevrouw drs. A.F.E. Hertog.

De Raad van Toezicht bestaat ultimo 2018 uit:

- Voorzitter : de heer F. van Koetsveld
- Lid : de heer J.M. Kars;
- Lid : de heer M.L.M. van Ruiten;
- Lid : mevrouw S.C.A. Koster - Geurtsen.

2.3 Vennootschapsbelasting

De stichting is vrijgesteld van de heffing van vennootschapsbelasting.

2.4 Bijzonderheden gedurende het boekjaar

In 2018 zijn de stichtingen Stichting Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam en Stichting Glas gefuseerd.

Stichting Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam is oorspronkelijk opgericht in 1957 door de toenmalige N.V. Koninklijke Nederlandsche Glasfabriek "Leerdam". De stichting is ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41118032.

2.5 Vrijstelling successie- en schenkingsrecht

Met ingang van 1 januari 1997 behoort het Nationaal Glasmuseum tot de aangewezen musea, waarvan de collectie van nationaal of regionaal cultureel belang is. Verkrijgingen door deze musea zijn vrijgesteld van successie- en schenkingsrecht. Met ingang van 1 januari 2008 is de Stichting Nationaal Glasmuseum aangewezen als een Algemeen Nut Beogende Instelling.

**Rapport inzake de jaarrekening 2018
van Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam, te Leerdam**

3 RESULTAAT

3.1 Vergelijkend overzicht

Het resultaat over 2018 bedraagt € 363 tegenover € 108.016 over 2017. De resultaten over beide jaren kunnen als volgt worden samengevat:

	Saldo 2018	Begroting 2018	Saldo 2017
	€	€	€
Baten			
Opbrengsten	646.895	632.700	644.929
Subsidies en bijdragen	828.958	787.704	1.035.356
Baten van bedrijven	4.090	7.500	4.590
Baten van particulieren	6.413	100	494
Bruto-omzetresultaat	1.486.356	1.428.004	1.685.369
Besteed aan de doelstellingen			
Activiteitenlasten	349.669	374.853	544.618
Lasten			
Personeelskosten	614.693	551.379	525.388
Afschrijvingen materiële vaste activa	73.891	67.000	79.062
Overige lasten	416.438	403.272	342.441
Som der lasten	1.105.022	1.021.651	946.891
Resultaat	31.665	31.500	193.860
Saldo rentebaten/-lasten	-31.302	-31.500	-85.844
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	363	-	108.016
Belastingen saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	-	-	-
Saldo	363	-	108.016

**Rapport inzake de kengetallen 2018
van Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam, te Leerdam**

4 FINANCIËLE POSITIE

	31-12-2018		31-12-2017	
	€	%	€	%
Vaste activa				
Materiële vaste activa	3.058.101	81,1	3.125.508	85,9
Vlottende activa				
Vorraden	133.645	3,5	148.324	4,1
Vorderingen	131.013	3,5	207.074	5,7
Liquide middelen	449.095	11,9	156.195	4,3
	<u>713.753</u>	<u>18,9</u>	<u>511.593</u>	<u>14,1</u>
	<u>3.771.854</u>	<u>100,0</u>	<u>3.637.101</u>	<u>100,0</u>
Stichtingskapitaal	45	-	45	-
Bestemmingsfondsen	107.332	2,9	66.833	1,8
Bestemmingsreserves	80.000	2,1	80.000	2,2
Algemene reserve	-445.927	-11,8	-405.791	-11,1
	<u>-258.550</u>	<u>-6,8</u>	<u>-258.913</u>	<u>-7,1</u>
Langlopende schulden				
Leningen o/g	2.742.928	72,7	2.783.929	76,5
Ontvangen investeringssubsidies	790.753	21,0	797.904	21,9
	<u>3.533.681</u>	<u>93,7</u>	<u>3.581.833</u>	<u>98,4</u>
Kortlopende schulden				
Aflossingsverplichtingen langlopende schulden	107.072	2,8	66.071	1,8
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	202.911	5,4	69.442	1,9
Belastingen en premies sociale verzekeringen	15.865	0,4	23.743	0,7
Overige schulden en overlopende passiva	170.875	4,5	154.925	4,3
	<u>496.723</u>	<u>13,2</u>	<u>314.181</u>	<u>8,6</u>
	<u>3.771.854</u>	<u>100,0</u>	<u>3.637.101</u>	<u>100,0</u>

**Rapport inzake de kengetallen 2018
van Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam, te Leerdam**

Uit de balans is de volgende financieringsstructuur af te leiden:

	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
Beschikbaar op lange termijn:				
Ondernemingsvermogen	-258.550		-258.913	
Langlopende schulden	3.533.681		3.581.833	
		3.275.131		3.322.920
Waarvan vastgelegd op lange termijn:				
Materiële vaste activa		3.058.101		3.125.508
Werkkapitaal		217.030		197.412
Dit bedrag is als volgt aangewend:				
Vorraden	133.645		148.324	
Vorderingen	131.013		207.074	
Liquide middelen	449.095		156.195	
		713.753		511.593
Af: kortlopende schulden		496.723		314.181
Werkkapitaal		217.030		197.412

BESTUURSVERSLAG

VOORWOORD

Publieksgericht en divers

In 2018 is in de programmering gekozen voor meer publieksgerichtheid en diversiteit. We zijn gestart om in al onze projecten voor een breder publiek aantrekkelijk te zijn, door middel van thematiek en gevarieerde publieksoverdracht. Dankzij een regio subsidie is de 'highlights zaal' vernieuwd en is er een aanwinstenhoek gecreëerd. In de vakantieperiodes organiseert het museum inmiddels standaard activiteiten voor families en volwassenen. Naast het extra bezoek dat het oplevert, is dit met name een investering in het aanbod; diverser en diepgaander. Diversiteit hebben we ook gezocht in het uitnodigen van (twee) buitenlandse kunstenaars/ontwerpers om te werken in onze Glasblazerij en nieuw werk te maken voor de tentoonstelling GlassWorks. Voor *Art Deco Glas* (1 juni t/m 2 december) hebben we ons ingespannen om een jongere doelgroep te bereiken, net als de hoofdpersoon van deze tentoonstelling, de jonge kunstenaars Lucienne Bloch.

Collectie en Onderzoek

Tegelijkertijd blijft de erfgoedtaak onverminderd belangrijk. Zonder een goede basis en zorg, kan de collectie niet verder onderzocht, uitgebreid of ontzamd worden. Conservator Hélène Besançon heeft zitting genomen in de commissie die de Raad voor Cultuur adviseerde bij het opstellen van het rapport 'In wankel evenwicht' in 2018. Volgens dit rapport hebben vooral kleine en middelgrote musea het belang van investeringen in behoud, beheer en onderzoek laten verdringen door aandacht voor marketing, tijdelijke tentoonstellingen en blockbusters. Dit heeft het museum aan den lijve ondervonden, zoals u weet, en we zijn door de steun van vele instanties op weg naar een solide basis voor collectie en onderzoek. Zo konden we in 2018 starten met het onderhoud van de museumgebouwen en werken we verder aan de verbeterde standplaatsregistratie. Bovendien konden de twee conservatoren collectie gerelateerd onderzoek over de fabrieksdirecteur Cochius afronden, mede gefinancierd door het Prins Bernards Fonds en de Vereniging Rembrandt. Een nieuwe zorg is de zogenaamde glasziekte, die naar schatting 10-30% van museale glascollecties heeft aangetast. Deels heeft deze aantasting te maken met het maakproces van glas, maar ook met de klimaatcondities waarin het is bewaard. Aangezien het museum geen klimatisering heeft, dient onderzocht te worden of de museumcondities verbeterd kunnen worden, en tegen welke prijs.

Bezoekersaantallen en financiën

We zijn zeer tevreden over de bezoekersaantallen van 2018: 56.898 voor de twee locaties. Daarnaast werden op twee externe locaties glasblaas demonstraties met ontwerpers uitgevoerd, die in totaal circa 3000 bezoekers trokken. In de warme zomermaanden ontvingen we veel minder bezoekers dan voorzien, met name in de Glasblazerij, waar het vanzelfsprekend n  g warmer was. Nadat in augustus de temperatuur daalde, steeg direct het aantal bezoekers. Van september t/m december verwelkomden we veel meer bezoekers dan was begroot, wat ons sterkt in de gedachte dat onze strategie loont: bredere en meer communicatie en de programmering comprimeren en publieksgericht maken. Bovendien mogen we het tweede jaar op rij met een positief financieel resultaat afsluiten.

We zijn iedereen dankbaar; overheden, fondsen, relaties en bovenal de medewerkers en de vrijwilligers, voor de middelen en inzet die het mogelijk hebben gemaakt 2018 positief af te sluiten.

Leerdam, 6 juni 2019

Astrid Hertog
Directeur - bestuurder.

1. DOELSTELLINGEN

INLEIDING

Het Nationaal Glasmuseum | Glasblazerij manifesteert zich al sinds 1953 met het samenbrengen van uitdagende en vernieuwende kunstenaars en ontwerpers. Deze koers is verbonden met P.M. Cochius, de bevlogen directeur van de Leerdamse glasfabriek. Ingegeven door idealisme, nodigde hij in 1915 de architect K.P.C. De Bazel uit om betaalbaar, goed ontworpen en artistiek verantwoord glas te ontwerpen. Dit was het begin van een periode waarin vele kunstenaars en ontwerpers hun weg naar de fabriek vonden en daarmee het aanzien van het gebruiksglas veranderden. Dit moderne glas, dat begin twintigste eeuw in Leerdam werd vervaardigd, genoot wereldwijd groot aanzien. De visie van Cochius, de potentie die hij zag in dit materiaal, en de verbindingen die hij legde met kunstenaars uit allerlei disciplines, die blik hebben wij nog steeds. We nodigen niet alleen kunstenaars en vormgevers van allerlei pluimage uit om in onze Glasblazerij te komen werken en in ons Glasmuseum te komen exposeren, we treden ook buiten de kaders van ons museum om meer mensen met dit materiaal in contact te brengen. Het idealisme van Cochius is daarbij leidend, inspirerend en zichtbaar.

VISIE EN DOELSTELLINGEN

Onze missie en visie is dan ook, dat wij willen bijdragen aan een stabiele en avontuurlijke toekomst van het glas in een (inter)nationale context ofwel een 'broedplaats van idealen'. Wij richten ons daarbij niet alleen op het verleden, het behoud en de presentatie van dat wat achter ons ligt, maar stellen in belangrijke mate de toekomst van het glas centraal. Vernieuwing en ontwikkeling zijn essentieel om het glas te kunnen plaatsen in een hedendaagse context. Omdat in de glasindustrie de ruimte voor artistieke en technische experimenten sterk is afgenomen, is het van groot belang dat wij zorg dragen voor ontwikkeling en vernieuwing, dat wij willen stimuleren en presenteren. Geschiedenis inspireert en biedt houvast, maar het museum dient vooral de relatie te zoeken met wat mensen nú bezighoudt, en vergezichten te bieden voor de toekomst.

Onze missie maakt het Nationaal Glasmuseum sterk onderscheidend van andere musea die modern en hedendaags glas tentoonstellen. Waar mogelijk proberen wij als netwerkmuseum verbinding tot stand te brengen. Verbinding tussen verleden, heden en toekomst; tussen glas, vormgeving en kunst; tussen ambacht, creatie en productie en tussen kennis, presentatie en educatie. Aan onze missie geven wij invulling door middel van de onderstaande vier beleidsdoelstellingen:

- **De Schatkamer**
Wij laten de gehele glascollectie (inclusief de Rijkscollectie) permanent zien in het Transparant Depot of op zaal. Door dit unieke museaal concept laten wij het depot een bijzonder 'huwelijk' aangaan met zowel de historische als de hedendaagse projecten en tentoonstellingen. Stabiliteit en avontuur komen hier samen. Wij bieden een platform en ontwikkelruimte aan beeldend kunstenaars en vormgevers en stimuleren cross-overs van glas met andere kunsten.
- **Het Glaslab**
Wij laten de Glasblazerij functioneren als een werkplaats - broedplaats - waar kunstenaars en ontwerpers in vrijheid kunnen experimenteren en produceren. Wat vandaag immers een experiment is, kan morgen een nieuw product of museumobject zijn.
- **Het Kenniscentrum**
Wij ontsluiten onze volledige collectie van circa 73.000 objecten via de Digitale Collectie Nederland. Wij waren in 2006 het eerste museum dat zijn volledige collectie van glas, ontwerpen, boeken, folders en catalogi toonde via internet. Onze ambitie voor de toekomst is om de collectie uit te breiden en in toenemende mate de context van de objecten te tonen, door deze te verbinden met andere voorwerpen uit onze collectie. Het Kenniscentrum groeit continu maar komt nooit af!
- **Het Verhaal**
Wij leggen idealen bloot en stimuleren ontwikkeling, door het verzorgen van educatieprogramma's die niet alleen maar gericht zijn op scholen of glas. Wij willen daarmee bijdragen aan overdracht en verbinding. Bijvoorbeeld door het verzorgen van educatieve programma's over cultuur in brede zin binnen

de eigen regio, het deelnemen aan publieksactiviteiten met betrekking tot glas, vormgeving of de kunsten en het verzorgen van rondleidingen en workshops.

2. FINANCIËLE RESULTATEN

Exploitatierkening 2018

Omschrijving	Jaarrekening 2018	Begroting 2018	Jaarrekening 2017
Eigen inkomsten:			
Kaartverkoop	321.040	307.500	321.971
Overige publieksinkomsten	325.855	325.500	322.958
Sponsorinkomsten	12.500	12.500	12.500
Overige directe inkomsten	0	0	0
Indirecte inkomsten	6.413	100	494
Inkomsten van particulieren en vrienden	21.589	0	158.741
Inkomsten van bedrijven	8.038	7.500	6.590
Inkomsten van private fondsen	76.750	75.000	90.000
Inkomsten van goede doelenloterijen	0	0	0
	772.185	727.800	913.254
Subsidies:			
OCW: Regeling specifiek cultuurbeleid	303.914	296.663	296.663
OCW: Erfgoedwet: huisvesting	54.381	53.489	53.489
OCW: Erfgoedwet: collectiebeheer	106.080	103.549	103.549
Gemeente Leerdam structureel	62.016	61.000	62.016
Structurele publieke subsidie overig	0	0	0
Incidentele publieke subsidies	187.780	185.503	256.398
	714.171	700.204	772.115
Totale baten	1.486.356	1.428.004	1.685.369
Lasten:			
Personeelslasten	614.693	551.379	525.388
Huisvestingslasten	216.464	204.500	113.360
Afschrijvingen	73.891	67.000	79.062
Aankopen	0	0	0
Overige lasten	549.643	573.625	773.699
Totale lasten	1.454.691	1.396.504	1.491.509
Saldo uit gewone bedrijfsvoering:	31.665	31.500	193.860
Overig:			
Saldo rentebaten/-lasten	(31.302)	(31.500)	(85.844)
Mutaties aankoopfonds		0	0
Exploitatieresultaat:	363	0	108.016

Toelichting op financiële resultaten 2018

In november 2018 zijn Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam en Stichting Glas gefuseerd, en verder gegaan onder de naam Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam. Vanaf dit jaar wordt dan ook maar één exploitatierkening en één balans gepresenteerd. De in 2017 opgenomen bestemmingsreserve Onderhoud is niet opgenomen in 2018 maar zal worden gebruikt in 2019. Het bedrag dat werd bespaard door het omzetten van de lening van de Rabobank naar de Gemeente Leerdam (in 2017) is gebruikt voor het noodzakelijke onderhoud aan ons monumentale pand. Tevens hebben we de reserve voor het activiteitenplan kunnen doorschuiven naar 2019. Doordat kunstenaars onze studio steeds beter weten te vinden en hun ontwerpen graag door onze meesterglasblazers laten uitvoeren, is de opbrengst uit stoelhuur aanzienlijk hoger dan begroot. Om een stabielere ICT omgeving te creëren werken we vanaf 2018 in de Cloud. Helaas bracht dit extra

kosten met zich mee, maar door duidelijke afspraken met de ICT beheerder te maken kunnen we de kosten voor 2019 beheersen.

Risico's en onzekerheden

Voor de tijdelijke tentoonstellingen en projecten is het museum vooralsnog grotendeels afhankelijk van externe financiering, zoals fondsenwerving en sponsoring. Dit is een onzekere basis. Momenteel is er geen budget beschikbaar voor nieuwe aankopen voor en restauratie van onze collectie: Ook daarvoor is externe fondsenwerving noodzakelijk. Uit onderzoek is gebleken dat 10- 30% van glascollecties in musea is aangetast door glasziekte, waardoor het glas troebel wordt. Eén van de oorzaken kan gezocht worden in de condities waaronder het glas wordt bewaard; hier gaan wij dieper op in onder het hoofdstuk Collectie.

Financiering

In 2017 is door de gemeente Leerdam een 28-jarige annuïtaire lening van € 1.850.000 aan het Nationaal Glasmuseum verstrekt met een rentepercentage van 1,57%. Deze lening staat los van de eerder verstrekte aflossingsvrije lening van €1.000.000, afgegeven op 20 april 2009 met een looptijd van 30 jaar, waarover geen rente is verschuldigd.

Begroting 2019

De begroting van 2019 is opgesteld met een positief resultaat van € 11.962.

3. ACTIVITEITEN

Evaluatie van de activiteiten

De tentoonstellingen en projecten worden na afronding geëvalueerd in de projectgroep en formeel vastgelegd, zowel inhoudelijk als kwantitatief, in de eindverantwoordingen die naar de culturele fondsen gaan. Input daarvoor is ook afkomstig van de betreffende projectgroepen en projectleiders. De activiteiten van onderwijsgroepen worden geëvalueerd middels direct contact met leraren en leerlingen. In de maanden oktober, november en december van 2018 werden in de Glasblazerij en op de museum locatie compacte publieksonderzoeken uitgevoerd. Bovendien heeft een Reinwardt stagiaire een kwalitatief verdiepend onderzoek gedaan bij publiek in de eerste helft van 2018. De resultaten van de publieksonderzoeken zijn verwerkt in de hierna volgende onderdelen.

PRESENTATIES

Zoveel als mogelijk maken we een link tussen de presentaties in het museum en het glasblazen in de Glasblazerij. Zo ook in 2018: we gaven kunstenaars en ontwerpers opdracht om te werken in de Glasblazerij, waarna hun werk werd geëxposeerd in het museum. In 2018 zijn we gestart met het op film vastleggen van het werkproces inclusief interviews, zodat deze in de tentoonstellingsruimte context bieden aan het verhaal. Bijkomend doel is deze films te plaatsen op sociale media en op de website.

2017 t/m 2018 (alles in detail beschreven in het jaarverslag van 2017):

De Stijl tot Dutch Design (21 maart 2017 t/m 15 januari 2018)

A.D. Copier - Lino Tagliapietra, een aanzienlijke verrijking (9 juli 2017 t/m 15 januari 2018)

Cities of Glass: Venetië - NovyBor - Leerdam (9 juli 2017 t/m 15 januari 2018)

Maria Barnas presenteert 'Sputter Fiction' (16 december 2017 t/m 29 april 2018)

'We've got balls' - Kerst in het Nationaal Glasmuseum (18 november 2017 t/m 31 maart 2018)

2018

Flessen! (27 januari t/m 15 mei 2018)

De collectie verpakkingsglas stond in deze presentatie centraal. Al sinds 1765 worden er onafgebroken flessen gemaakt in Leerdam, op dezelfde plek aan de Lingedijk. Flessen zijn zo'n gewoon, alledaags voorwerp geworden, dat we ze nauwelijks meer lijken op te merken. Achter elke fles, hoe alledaags ook, zit een verhaal met interessante feiten. Gastconservator Johan Soetens, voormalig commercieel directeur van

'Verpakkingsglas' bij de Verenigde Glasfabrieken in Schiedam, maakte een boeiende keuze uit de flessencollectie van het Nationaal Glasmuseum om dit te illustreren.

GlasNU! (27 januari t/m 15 mei 2018)

GlasNU gaf de huidige stand van zaken weer van de mogelijkheden van glas in de beeldende kunst en de richting waarin het zich ontwikkelt. Kunstwerken, ontworpen in het afgelopen jaar door kunstenaars en ontwerpers als Josja Schepman, Maurice la Rooy, Bas Kusters, Marinke van Zandwijk, waren te zien. Bijzondere objecten, ontworpen door 4de jaars-studenten van de HKU met Zwart Frame, waren opvallend in uiterlijk en klank.

Zie verderop bij talentontwikkeling.

Bernard Heesen: Van Kleurenpracht tot Pronkbokaal (permanent in de museumtuin).

Als afsluitende activiteit van het project *Kleurenpracht tot Pronkbokaal*, mede mogelijk gemaakt door het Mondriaanfonds, creëerde Bernard Heesen met botanische glasobjecten een ware kleurentuin. Heesen ziet kleur als een volwaardig materiaal dat reageert en vloeit in de handen van de glasblazer. Hij sloeg aan het experimenteren en onderzocht verschillende mogelijkheden.

Art Deco Glas (1 juni t/m 2 december 2018)

Voor het eerst in lange tijd was er een museumvullende tentoonstelling, over Lucienne Bloch (1909 - 1999) en Art Deco glas. Hoofdpersoon is een jonge, talentvolle Amerikaanse vrouw die kersvers van de kunstacademie in 1929 aan de slag gaat als ontwerper in de Glasfabriek Leerdam. Beïnvloed door de snel veranderende wereld, de nieuwe kunststroming Art Deco en haar mondaine kijk ontstaat er een prachtig oeuvre. Art Deco vazen, parfumsflesjes, lampen en andere voorwerpen van beroemde tijdgenoten als Copier, Lebeau en Lalique waren ook te bewonderen. Tijdens de tentoonstelling werden workshops en lezingen georganiseerd, waar circa 200 personen, jong en oud, op af kwam. Een Art Deco concert in de Mariakerk in Leerdam (uit de Art Deco periode) trok 150 bezoekers. Een familieboekje zorgde voor begeleiding tijdens schoolbezoek en kon door reguliere jonge bezoekers gebruikt worden in het museum of thuis. De tentoonstelling trok bijna 25.000 bezoekers; iets minder dan begroot, waarschijnlijk door de warmte tijdens de zomermaanden. Desondanks zijn we zeer tevreden met het resultaat, aangezien de tentoonstelling iets minder lang heeft gestaan dan gepland.

Art Deco herontdekt- werkperiodes van ontwerpers en kunstenaars

Modeontwerper Karim Adduchi, productontwerpers van Studio VanTot en kunstenaars Christie van der Haak waren in juni live aan de slag in de Glasblazerij om, geïnspireerd op het verleden, glasobjecten te ontwerpen. De werken werden tentoongesteld in de tuinkassen van het museum. Om extra aandacht voor dit onderdeel te krijgen, is er een aparte opening georganiseerd op 22 juni, waarbij zes influencers werden uitgenodigd, die over hun ervaring konden posten op social media.

GlassWorks (14 december 2018 t/m 7 april 2019)

Drie solotentoonstellingen, gebundeld onder één naam: *GlassWorks*. De expositie toont de veelzijdigheid van geblazen glas, gezien door de ogen van de Leerdamse meester Glasblazer Henk Verweij, de Noorse beeldend kunstenaar Geir Nustad en de Israëlische vormgeefster Ma'ayan Pesach. In de tentoonstelling zijn filmpjes te zien van het werkproces van de drie hoofdrolspelers, inclusief interviews. Deze werden in een filmzaaltje getoond, alsmede in de betreffende zaal van de kunstenaar/ontwerper. Deze koppeling brengt heel direct de verbinding tussen het museum en de Glasblazerij tot stand. Regelmatig hoorden we ook van publiek terug dat ze Henk of Geir daadwerkelijk in de Glasblazerij zagen werken.

Werkperiodes

In de persberichtgeving rondom de tentoonstelling werden de werkperiodes van de drie solisten gepromoot. Tijdens de blaasdagen die zij in de Glasblazerij hadden, werd de expositie gepromoot.

BROEDPLAATS VAN IDEALEN

De Glasblazerij is een creatief laboratorium en dat wordt steeds beter gezien door de creatieve markt. We ontvangen een stijgend aantal opdrachten van kunstenaars, ontwerpers en architecten. We mochten onder andere voor de volgende personen werk uitvoeren: Melvin Anderson (kunstenaar), Fons Uytendhaag (glaskunstenaar), Cees Dam (architect), Jan-Willem van Oldeneel (beeldhouwer), Bibi Smit (glasontwerper- en kunstenaar), Klaar Prims (Belgisch glaskunstenaar) en Thea Figeo (beeldend kunstenaar), Cris van Amsterdam

(interieurontwerper), Chris Kabel (ontwerper), Belinda Fox (beeldend kunstenaar), Marc Barreda (glaskunstenaar), Doc Visser (ontwerper), Klaas Kuiken (ontwerper).

Daarnaast ontvingen we enkele **Artists in Residence**, gekoppeld aan tentoonstellingsprojecten, in het museum. Modeontwerper Karim Adduchi, beeldend kunstenaars Christie van der Haak, ontwerpersduo VanTot, Israëlische ontwerper en kunstenaar Ma 'yan Pesach en de Noorse glaskunstenaar en beeldend kunstenaar Geir Nustad.

4. EDUCATIE EN INFORMATIEOVERDRACHT

Onder educatie verstaan we alle activiteiten in het museum en de Glasblazerij, die bijdragen aan een verbredende en verdiepende blik op glas, regelmatig toegespitst op specifieke doelgroepen. Het onderwijs bedienen is hierbinnen van groot belang. Vanaf 2018 is er structureel elke vakantie een activiteiten aanbod, en zijn tijdens tentoonstellingen lezingen en voordrachten gepland. Ons doel is de nieuwsgierigheid van bezoekers te prikkelen, interactie te zoeken en bezoekers anders te laten kijken naar glas.

Activiteiten en lezingen in het museum

Een breed palet aan activiteiten wordt georganiseerd voor families, kinderen, en volwassenen. Een winter speurtocht, knipperfrotje maken, glazen hangers maken in zogeheten HotPots, glas graveren, lezingen over Lalique, Art Deco en parfum en de Leerdamse flessen productie. Aan de workshops en lezingen namen 245 personen deel.

Mini workshops en cursussen glasblazen

Al geruime tijd bieden wij op maandag workshops glasblazen/vormen aan. Onder begeleiding van een van onze (internationale) glasblazers worden geïnteresseerden de beginselen van het glasblazen bijgebracht. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen startende en gevorderde cursisten. De maandag workshops werden 28 keer gegeven en kenden in totaal 88 deelnemers. We bieden voor iedereen vanaf 8 jaar diverse mini workshops aan; kerstballen blazen, sneeuwballen, pompoenen en bloesems vormen. In 2018 kwamen hier 508 deelnemers op af.

Taxatiedagen in de Glasblazerij

Ook in 2018 organiseerden we in de Glasblazerij drie taxatiedagen, waarin beëdigd taxateurs Rob Driessen, Marcel Brouwer en conservator Hélène Besançon tientallen voorwerpen beoordeelden.

SCHOOLGEBONDEN ACTIVITEITEN

1.515 leerlingen hebben een lesprogramma bij of van het Nationaal Glasmuseum gevolgd, de Goudse scholen in leerlingenaantallen niet meegerekend, want onbekend. Onderstaand is een verdeling in het type aanbod dat we hebben voor het onderwijs.

Leskisten Glas- 2 scholen in Gouda

Culturele Ankers Glas- 888 leerlingen, van 6 scholen

Educatieprogramma bij de tentoonstelling 'Art Deco Glas'- 507 leerlingen, van 25 klassen van 5 scholen

Overige begeleiding door onze museumdocenten- 120 leerlingen

Het geheim van glas- boekje met tekeningen van de 8-jarige Julien Leppink, aan alle scholen in Leerdam geschonken

CULTUUREDUCATIE MET KWALITEIT – ALBLASSERWAARD-VIJFHEERENLANDEN

Het Nationaal Glasmuseum is coördinator van het programma *Cultuureducatie met Kwaliteit* in de regio Alblasserwaard/Vijfheerenlanden. In 2018 is vooral vooruitgang geboekt ten aanzien van de deskundigheidsbevordering van de leerkracht. Op het gebied van het netwerken zoeken we een andere koers. Regionale netwerkbijeenkomsten als Platform-C en Podium-C trekken nog steeds te weinig deelnemers. In Vijfheerenlanden is in 2018 daarom specifiek voor deze gemeente een Cultuurcafé gestart. De eerste was in de

Glasblazerij en daar werd een prentenboekje gepresenteerd 'Het geheim van glas', getekend door de 8-jarige Julien Leppink en ontwikkeld door glaskunstenaar Marleen van Zwienen. Het boekje is aan alle scholen geschonken en past bij de leerlijn Culturele Ankers Glas en de Ieskisten Glas.

NIEUW Spoorzoekers – erfgoedleerlijn voor Primair Onderwijs in Alblasserwaard-Vijfheerenlanden

Door het Nationaal Glasmuseum is ter uitbreiding op het aanbod dat door middel van Cultuureducatie met Kwaliteit is ontwikkeld, een projectplan opgesteld met partnerscholen en gemeenten in de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. Deze is mede door de partners financieel gesteund en met € 52.000 door het Fonds voor Cultuurparticipatie gehonoreerd om in de jaren 2019- 2021 te ontwikkelen. Eind 2018 is gestart met voorbereidende gesprekken en de planvorming.

Citaat fonds: "De leerlijn is gedegen voorbereid en er is duidelijk aandacht voor dat de lessen ook lesvervangend kunnen ingezet bij andere vakken. De commissie vindt dit een sterk punt omdat het zorgt voor een goede aansluiting op het curriculum."

5. TALENTONTWIKKELING

HOGER EN UNIVERSITAIR ONDERWIJS

Design Academy Eindhoven

In 2018 werkten we met eerstejaars studenten én met studenten die bijna afgestudeerd zijn. Dit project was in het kader van Klinkklaar, het samenwerkingsverband met diverse werkplaatsen (Muziekgebouw aan 't IJ, Beeldenstorm, sundaymorning@ekwc, STEIM en het Nationaal Glasmuseum). Onder de titel "Ring My Bell" (liedje Anita Ward, 1979) kregen studenten de opdracht om een bel te ontwerpen als onderdeel van een kostuum, die bediend wordt met de rechtervoet. Deze bellen zijn geblazen in de Glasblazerij. Het andere project met de Design Academy Eindhoven was in samenwerking met Beeldenstorm/Daglicht, docenten AtelierNL en docent Job Meihuizen. Studenten hadden een lesdag in de Glasblazerij en het museum en ontwikkelden een glasontwerp.

Hogeschool voor de Kunsten, Utrecht - Muzikaal glas in GlasNU tentoongesteld

Vanuit Klinkklaar ging een groep van 14 studenten van de HKU-opleidingen Product Design, Spatial Design, Fashion Design en Muziektechnologie aan de slag met klank en resonante materialen. Een groepje, genaamd ZwartFrame, koos ervoor om in de Glasblazerij te werken aan klankschalen van glas en verwerkten deze in een installatie. Vanwege het hoge niveau en de interessante invalshoeken van ZwartFrame hebben wij deze installatie opgenomen in de tentoonstelling *Glas Nu!* (27 januari t/m 15 mei 2018). De samenwerking met de HKU werd mogelijk gemaakt door een bijdrage van RAAK-mkb.

Reinwardt Academie, Amsterdam

Wij werken regelmatig samen met de Reinwardt Academie te Amsterdam. Ook in 2018 was het museum weer een stageplek voor twee tweedejaarsstudenten, die meedraiden met de conservatoren maar ook ervaring opdeden bij educatie en bij communicatie/pr.

HOTSHOP BASICS

Dankzij het private fonds StrandLinks, hebben we ook dit jaar weer twee geïnteresseerden een basisopleiding glasblazen kunnen geven.

INTERNATIONALE TALENT- EN KENNISUITWISSELING

In oktober 2018 namen conservator Hélène Besançon en directeur Astrid Hertog op uitnodiging van gemeente Leerdam deel aan de driejaarlijkse internationale manifestatie *International Glass Conference* in Novy Bor in Tsjechië, de zusterstad van Leerdam. Daar zijn contacten versterkt in de samenwerking met glasmusea, - kunstenaars en blazers van over de hele wereld. Een doel van deze reis was te onderzoeken in welke vorm een internationaal programma en festival *Centre of Excellence* georganiseerd kan worden in Leerdam, waarbij het Nationaal Glasmuseum met de gemeente Leerdam initiators zijn van internationale glasuitwisseling t.b.v.

talentontwikkeling en masterclasses. Dit is een vervolg een verdieping op het succesvolle *Cities of Glass* van 2017. De eerste pilot van talenten, kennis en 'masters' zal in de zomer van 2019 plaatsvinden i.s.m. met de Glasschool van Novy Bor. Er wordt een start gemaakt met andere internationale partners, om een projectgroep te formeren en een programma op te zetten. De gemeente Leerdam heeft ten behoeve van het programma dat getrokken wordt door het Nationaal Glasmuseum € 60.000 per jaar beschikbaar vanaf 2019.

6. NATIONAAL GLASMUSEUM OP LOCATIE

Into The Great Wide Open

Onze meester Glasblazer Gert Bullée heeft met het Award-winnende ontwerpers duo AtelierNL tijdens het festival *Into The Great Wide Open* gewerkt aan het *ZandProject*. Glas blazen met zand van het Vlielandse strand, omringd door publiek. Met name op sociale media heeft dit enorm veel bejijks opgeleverd. De bezoekersaantallen voor dit specifieke glasblaasproject worden geschat op 1000.

Dutch Design Week- in werkplaats Beeldenstorm/Daglicht

Met docenten AtelierNL en Job Meihuizen van de Design Academy Eindhoven zijn tijdens de Dutch Design Week de door studenten ontworpen glazen, gedurende enkele dagen geblazen in de werkplaats Beeldenstorm/Daglicht. Dit was toegankelijk voor het publiek van de DDW. De mobiele oven hebben we geleend. In de 4 dagen dat het NGM met de studenten in Eindhoven werkte, zijn er zeker 2000 personen komen kijken. Dit waren de drukste dagen in Beeldenstorm/Daglicht tijdens de DDW.

7. MARKETING EN COMMUNICATIE

In onze marketing zetten we in op de tijdelijke activiteiten, de arrangementen, alsmede op de brede diversiteit die de Glasblazerij en museum bieden. Een uitdaging is dat we in onze communicatie en beelden beide, totaal verschillende locaties communiceren. Ze horen bij elkaar onder één noemer en versterken elkaar, maar hebben ook een ander profiel en zijn 20 minuten lopen van elkaar verwijderd. In 2018 is een aanzienlijk hoger bedrag voor communicatie in het budget opgenomen, wat het mogelijk maakte meer betaalde publiciteit te realiseren. De social media zijn intensiever ingezet. Daarnaast hebben wij in 2018 onze arrangementen tegen het licht gehouden en waar nodig aangepast en uitgebreid om ook daarmee bezoekers en vooral groepen te kunnen bereiken. Ook hebben we acties met tijdschriften en bijvoorbeeld Museumkaart georganiseerd. Voor de tijdelijke tentoonstelling *Art Deco glas* hebben we 20.000 Flyers en 1000 Posters verspreid. De algemene folder is in een oplage van 60.000 verspreid via HBS, via Hersmus en bij recreatieparken en organisaties in de omgeving. In maart 2018 is het promotiehuis Glasstad Leerdam geopend, ter vervanging van het VVV kantoor. Met hen stonden we op de 50+ beurs van 18 t/m 22 september. Ook presenteerden we ons op de Nationale Glas- en Kunstsdagen in Leerdam en de Internationale Glas- en Keramiekbeurs.

ONLINE COMMUNICATIE

Nieuwsbrieflezers	2018	2017
Abonnees	1.974	1.500
<i>Is met circa 30% gestegen</i>		
Website	2018	2017
Sessieduur per bezoeker	1,55	1,47
Nieuwe gebruikers	53.222	59.180
Herbezoekers	13.758	-
Pageviews	362.192	390.807

In 2017 lanceerden we een nieuwe website, daarom zijn niet alle statistieken te vergelijken. Daarnaast komen mensen veel sneller bij de pagina, waar ze hun informatie kunnen vinden en zoeken ze dus efficiënter. Daardoor is het aantal herbezoekers ook gedaald. Dit is het gevolg van het inzetten op rechtstreekse links in nieuwsbrief en Social Media naar de betreffende pagina.

Instagram

In 2018 hebben we inmiddels 1.319 volgers.

Facebook	2018	2017
Likes	3.285	2.908
Volgers	3.240	2.839

Zowel het aantal likes als volgers is met circa 12% gestegen

Media resultaten

Free publicity is niet makkelijk te genereren. Dat is het beste in de lokale en regionale media gelukt. We hadden landelijke exposure dankzij de tentoonstelling *Als kunst je lief is*, waar een bruikleen van A.D. Copier een van de topstukken was en in de publiciteit werd uitgelicht. We hebben een substantieel budget kunnen besteden aan advertenties en advertorials.

Free publicity vermeldingen

Lokaal: 36

Regionaal: 14

Landelijk: 3 (waaronder Trouw en Financieel Dagblad)

Tijdschriften (print en online): 12

Advertorials en advertenties in o.a. NRC Handelsblad, Vind magazine en PLUS magazine.

8. PUBLIEK

Wij hebben in 2018 in totaal 56.898 bezoekers mogen ontvangen in Leerdam. Bij de externe blaasdemonstraties konden we op 3.000 toeschouwers rekenen. In 2018 is het bezoekersaantal in de koelere maanden boven verwachting gestegen. De hete maanden in het voorjaar en in de zomer hebben echter de bezoekers niet gestimuleerd naar het museum te komen. Zoals in de inleiding vermeld is dit een trend die bij veel musea is gezien. Maar liefst 15.231 bezoekers zijn naar het Nationaal Glasmuseum gekomen dankzij een actie of een arrangement.

Omschrijving	Jaarrekening 2018	Begroting 2018	Jaarrekening 2017
Tentoonstellingen:			
Aantal tijdelijke tentoonstellingen	4	5	9
Aantal bezoekers:			
Reguliere bezoekers	50.742	60.000	51.115
Leerlingen primair onderwijs	3.765		5.441
Leerlingen voortgezet onderwijs	1.241		1.300
Leerlingen mbo en hbo onderwijs	1.150		1.244
Samenstelling bezoekers:			
Aantal gratis bezoeken	3.112		4.912
Aantal betaalde bezoeken	53.786		54.188
Website:			
Aantal bezoeken website	53.867	50.000	72.219
Aantal unieke bezoekers website	53.222	45.000	59.180
Overige activiteiten:			
Aantal schoolgeb. activiteiten primair onderwijs	2	2	3

Aantal leerlingen primair onderwijs	1.395	400	1.299
Aantal schoolgeb. activiteiten voortgezet onderwijs	2	1	1
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs	113	100	120
Aantal schoolgeb. activiteiten mbo en hbo onderwijs	0	1	1
Aantal leerlingen mbo en hbo onderwijs	0	50	66

Uit publieksonderzoek van eind 2018 is gebleken dat de waardering van het NGM gemiddeld een 8 is, toen grotendeels de tijdelijke tentoonstelling Art Deco glas stond. De waardering voor ons transparant depot loopt zeer uiteen. De een vindt het geweldig om de gehele collectie te zien, de ander vindt het te rommelig.

9. COLLECTIE EN KENNISDELING

HUISVESTING

In 2018 is gestart met het onderhoud van de twee museum panden, dat in 2019 wordt afgerond. Daarbij is gebleken dat het houtwerk zeer zwak was en op sommige plekken gerenoveerd dient te worden. Het onderhoud van de Glasblazerij is een taak van de gemeente Leerdam, die het pand beheert.

COLLECTIEBEHOUD EN BEHEER

Collectiebeleid

Het algemene verwervingsbeleid richt zich meer op de verhoging van de kwaliteit van de collectie dan op een kwantitatieve uitbreiding. De aandacht gaat vooral uit naar verbetering van de onderlinge samenhang van de diverse deelcollecties. Dit beleid hangt nauw samen met het presentatiebeleid. Behalve door gerichte aankopen wordt de museumcollectie geactualiseerd door schenkingen, legaten en bruiklenen. Wij ontvangen regelmatig verschillende schenkingen die delen van de collectie aanzienlijk versterken. De wens is ook om enkele deelcollecties uit te dunnen. Zo'n afstotingsplan hangt samen met de mogelijkheid een externe depotruimte te creëren.

Legaten en schenkingen

Familie Heuven, servies Campanula J.W. Roozendaal t.w.v. € 100,00
 Familie Roozenbeek, Au Pear II & Smoking Frog R. Meitner, t.w.v. € 7.100
 Gemeente Leerdam, drie schilderijen van Heijenbrock, € 2.350
 Familie Persem, gebakstel A.D. Copier, t.w.v. € 600

Glasziekte

Op 18 oktober 2018 is het promotieonderzoek van Guus Verhaar naar glasziekte gepubliceerd. Zijn onderzoek behelsde het signaleren van glas dat glasziekte kan hebben en advies voor preventie. Dr. Verhaar plaatste in diverse glascollecties, waaronder het Rijksmuseum en het Nationaal Glasmuseum meetapparatuur. Glasziekte is een term die vaak gebruikt wordt om veranderingen in het uiterlijk van glazen objecten, als gevolg van chemisch degradatie, te beschrijven. Het is moeilijk om instabiel glas- zoals dat heet- te herkennen als er nog geen veranderingen in het uiterlijk zijn opgetreden. Uit onderzoek naar de conditie van glas in diverse collecties, blijkt dat circa 10 tot 30% van deze objecten tekenen van chemische degradatie vertonen en mogelijk instabiel zijn. Dr. Verhaar ontwikkelde een doeltreffende methode om instabiel glas te kunnen identificeren, en geeft advies over de condities van het bewaren van glascollecties. Dit zal zeker aanpassingen voor onze presentaties en depotruimtes impliceren. In 2019 gaan we dit nader bestuderen, teneinde conclusies te kunnen trekken voor de museale collecties en de conditie van bewaring. Bij de standplaatsregistratie zullen al wel aangetaste objecten uit de vitrines gehaald worden.

Erfgoedtaak

Naar aanleiding van het rapport van de Erfgoedinspectie in 2016 is door ons een plan van aanpak opgesteld om de geconstateerde knelpunten en achterstanden in te lopen. Kern van dit plan van aanpak is, dat wij in de komende jaren grote prioriteit zullen gaan geven aan onze erfgoedfunctie, met name aan de standplaatsregistratie. Bijna de gehele collectie staat in het transparant depot, in de publieke ruimtes. Dat betekent dat we alleen op maandagen daaraan kunnen werken. Er is een tijdelijke, doch kleine functie vrijgemaakt voor een registrator (8 uur per week). Vanaf juni 2018 is dat Eline van Eijk, afgestudeerd aan de

Reinwardt Academie, richting collectiemanagement. We werken daarnaast met vrijwilligers, en dat zorgde lange tijd voor een wisselende samenstelling. Vanaf eind 2018 is er echter een stabiele groep van 2-3 vrijwilligers die maandagen aan de collectieregistratie werken. Zij hebben een training gehad, waarvoor eerst een grondige handleiding is geschreven door de registrator. Het initiële schema was echter te krap gepland, dus zullen we langer met de registratie bezig zijn. Naast de noodzakelijke registratie, zijn de procedures waar nodig herzien, en is het collectieplan tot dan toe bijgewerkt. Bovendien is een start gemaakt met een Collectie Veiligheids Plan. Eind juni 2018 bracht de erfgoedinspectie een bezoek aan het museum en bespraken we de voortgang. De inspectie zal pas weer een volgend bezoek brengen in juni 2019 en dan een laatste monitor uitvoeren. In 2018 is tevens gestart met een plan voor een extern depot. Inpandig is in 2017 een depotruimte gecreëerd, omdat de opslag in de glasfabriek niet afdoende was. Echter, om te kunnen afstoten en eventuele herinrichting van het transparant depot te kunnen bewerkstelligen, is een extern (werk)depot vereist. Tevens is de werkcollectie van het archief niet toegankelijk genoeg ondergebracht.

COLLECTIE- EN KENNISDELING

Uitgaande bruiklenen

- *TEFAF 2018*, in de stand van Vereniging Rembrandt, vrouwenhoofd van Lucienne Bloch, maart 2018
- *Feest! Christofle Paris*, Nederlands Zilvermuseum, diverse serviezen, 17 april - 16 september 2018
- *Gloeiende Glazuren*, Streekmuseum de Meestooft, Sint Annaland, vijf Lanooy vazen, 7 april - 1 november 2018
- *Art Nouveau | Nieuwe Zakelijkheid Delft*, Prinsenhof Delft, twee glas in lood ramen van Thorn Prikker, 29 maart - 26 augustus 2018
- *GRAND*, Tuschinski & soulmates in Rotterdam, Verhalenhuis Belvédère, drie vazen van Gidding, 22 juni - 30 september 2018
- *Als Kunst je Lief is*, georganiseerd door Vereniging Rembrandt in het Kröller Müller Museum, Gero karaf van A.D. Copier, 30 september 2018 - 3 februari 2019
- *MADE IN STAD*, Stoelen van Meubelfabriek J.A. Huizinga, Noorderlijk Scheepvaarthuis, glazen van Berlage, 10 november 2018 - 10 februari 2019

Lezingen

- *Cities of Glass*, door Maartje Brattinga, expertmeeting georganiseerd door de Crafts Council ter gelegenheid van het Europees Jaar van het Erfgoed, Scheepvaartmuseum Amsterdam, 26 januari 2018.
- *De Glasschool – Design Academy van de jaren veertig*, door Maartje Brattinga, lezing Vrienden van het Onderwijsmuseum, 5 maart 2018.
- *Dom Bellot, architect van de Mariakerk in Leerdam*, door Hélène Besançon, lezing tijdens Art Deco concert, 7 september 2018.

5. ORGANISATIE EN TOEZICHT

ORGANISATIE

Sinds november 2018 zijn **Stichting Nationaal Glasmuseum** en **Stichting Glas** samengevoegd tot **Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam**.

MEDEWERKERS

In 2018 waren circa 10,9 fte aan vaste medewerkers in dienst en circa 118 vrijwilligers.

Hélène Besançon, conservator
Sophia van Boterkooper, hoofd bedrijfsvoering
Maartje Brattinga, tentoonstellingsmaker/conservator
Gert Bullée, coördinator Glasblazerij (vanaf maart 2018)
Coby Damme, floormanager
Eline van der Eijk, registrator (tijdelijk contract)
Astrid Hertog, directeur
Jeanette de Jong, medewerker reserveringen
Coraline Koppert, floormanager

Jeroen Kuiper, slijper
 Corine Röben, vrijwilligerscoördinator
 Marjo van Schaik, waarnemend directeur
 Monique Swinkels, floormanager (vanaf juli 2018)
 Nienke Tekin, floormanager (t/m april 2018)
 Betsie van Tol, winkels/floormanager
 Henk Verweij, glasblazer
 Germ Visser, assistent slijper
 Cintha de Vreede, marketing, communicatie en coördinator CmK
 Marinke van Zandwijk, glasblazer

In 2017 is begonnen met het zoveel mogelijk volgen van de Museum CAO voor onze medewerkers. Wij doen dit stapsgewijs. In 2018 zijn enkele functies en salarissen wederom zoveel mogelijk richting Museum CAO geschaald. Het sluitstuk moet de invoering van een pensioenvoorziening voor onze medewerkers worden. Daarvoor is wel een verdere verbetering van onze financiële positie vereist.

DIRECTIE, BESTUUR EN RAAD VAN TOEZICHT

In februari 2018 startte directeur-bestuurder Astrid Hertog. Zij nam de positie over van interim-directeur Marjo van Schaik. De Raad van Toezicht van het Nationaal Glasmuseum Leerdam bestond uit de volgende leden:

Naam	Beroep, deskundigheid, nevenfuncties	aanstelling	Afloop eerste termijn
Rik van Koetsveld	Voorzitter: renumeratiecommissie en bedrijfsvoering <ul style="list-style-type: none"> • Vm. zakelijk directeur Mauritshuis • Vm. zakelijk directeur Van Goghmuseum • Consultancy musea 	8-6-2016	8-6-2020
Hans Kars	Lid: visie en strategie <ul style="list-style-type: none"> • Eigenaar Kars advies • Mede eigenaar Ruimte voor kunst 	13-12-2017	13-12-2021
Tijs van Ruiten	Lid: visie en strategie <ul style="list-style-type: none"> • Vm directeur Nationaal Onderwijs Museum • Zelfstandig museaal adviseur 	13-12-2017	13-12-2021
Sonja Koster-Geurtsen	Lid: financiën, renumeratie en governance <ul style="list-style-type: none"> • Accountant en toezichthouder 	18-10-2018	1-9-2022

In het verslagjaar is een nieuw lid tot de Raad van Toezicht aangetreden, Sonja Koster-Geurtsen. De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen bezoldiging. In 2018 was er vier maal een vergadering van de Raad van Toezicht. Voor de vergaderingen van de Raad van Toezicht was er een voorbereidend overleg tussen de voorzitter van de Raad en de directeur.

Governance Code cultuur

Het Nationaal Glasmuseum heeft in 2018 de Governance Code Cultuur nagestreefd. Het museum hanteert een Raad van Toezicht model met een directeur- bestuurder. In september 2018 is een nieuw lid aangetreden, met de portefeuille financiën, accountant en toezichthouder van opleiding. De nieuwe Governance Code Cultuur is gedeeld met de Raad van Toezicht. Het museum volgt procedureel alle benodigde stappen voor beleidsvoering en financiering, zoals die beoogd is voor een Good Governance.

Code Culturele Diversiteit

Zoveel als mogelijk spant het museum zich in om met een breed palet aan activiteiten een gevarieerd publiek te trekken. We werken daarnaast met onderwijsgroepen van allerlei niveaus, van Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs tot aan kunst- en vormgevingsopleidingen. Ook werken we nationaal en internationaal met kunstenaars, ontwerpers en glasblazers. In 2018 werkten we met twee glasblazers/kunstenaars, die van

buitenlandse origine zijn. Hun verhalende tentoonstellingen gingen in op afkomst en herkomst. Er is nog geen actief beleid gericht op de diversiteit van het personeel.

ONDERNEMERSCHAP

Ondernemerschap is een breed begrip. Kansen zien, mogelijkheden verkennen en samenwerkingen aangaan teneinde je doelstellingen te bereiken, vallen daar allemaal onder. Daar zijn we in 2018 weer actiever mee bezig geweest. Door samen te werken met andere culturele instellingen, werkplaatsen en academies.

De samenstelling van onze inkomsten

Ons percentage eigen inkomsten bedroeg in 2018 ruim 69%. Onze eigen inkomsten bestaan uit drie onderdelen. Dit betreft allereerst de opbrengst van toegangsbewijzen. Daarnaast ook de opbrengst van incidentele subsidies van culturele fondsen voor de organisatie van exposities en projecten en van overheden voor de organisatie van educatieve activiteiten. Een belangrijk deel van onze eigen inkomsten wordt daarnaast door semi commerciële activiteiten mogelijk gemaakt. In onze Glasblazerij worden de tijdens de demonstraties gemaakte creaties van onze glasblazers verkocht. Ook worden bijzondere ontwerpen in kleine oplagen geproduceerd en aan particulieren of bedrijven verkocht. De werkvloer van de Glasblazerij is voor kunstenaars en vormgevers te huur. Dat laatste is in 2018 sterk verhoogd.

SPONSORS

De Hoofdsponsor van het Nationaal Glasmuseum is Rabobank Alblasserwaard & Vijfheerenlanden. Wij ontvangen een bedrag van € 12.500 per jaar. Dit sponsorcontract loopt van 2018 t/m 2020. Wij zijn zeer verheugd dat de Rabobank Alblasserwaard & Vijfheerenlanden heeft besloten om het sponsorcontract met een nieuwe periode van drie jaar te verlengen t/m 2020. Het Glasgilde is een club van, voornamelijk regionale, bedrijven die het Nationaal Glasmuseum Leerdam ondersteunen bij de vervulling van haar missie en doelstellingen. In totaal ontvangen we zo'n € 7.500 aan bijdragen.

FONDSEN

Dankzij de steun van private en particuliere fondsen, hebben we onze activiteiten kunnen organiseren: Mondriaanfonds, VSBfonds, Fonds21, Hugo van Win fonds beheerd door het Prins Bernard Cultuurfonds, Koenraad van Baarenstichting, StrandLinks, Stichting Stokroos, Stichting Modern Glas.

www.nationaalglasmuseum.nl
Postbus 78
4140 AB Leerdam
0345-612714

Museum
Lingedijk 28-30
4142 LD Leerdam
Info@nationaalglasmuseum.nl

Glasblazerij
Zuidwal
4141 BE Leerdam
Glaslab@nationaalglasmuseum.nl

JAARREKENING

- **Balans**
- **Exploitatierkening over 2018**
- **Kasstroomoverzicht 2018**
- **Toelichting op de jaarrekening**

**Rapport inzake de jaarrekening 2018
van Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam, te Leerdam**

1 BALANS PER 31 DECEMBER 2018
(na resultaatbestemming)

	31 december 2018		31 december 2017	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa (1)				
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	2.643.499		2.718.824	
Inventaris	22.299		24.531	
Geschonken kunstvoorwerpen	195.558		185.408	
Aangekochte kunstvoorwerpen	196.745		196.745	
		3.058.101		3.125.508
Viottende activa				
Vorraden (2)				
Grond- en hulpstoffen	3.800		4.000	
Gereed product en handelsgoederen	129.845		144.324	
		133.645		148.324
Vorderingen (3)				
Handelsdebiteuren	27.601		54.816	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	22.509		11.534	
Overige vorderingen en overlopende activa	80.903		140.724	
		131.013		207.074
Liquide middelen (4)		449.095		156.195
		3.771.854		3.637.101

**Rapport inzake de jaarrekening 2018
van Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam, te Leerdam**

	31 december 2018		31 december 2017	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Stichtingsvermogen	(5)			
Stichtingskapitaal	45		45	
Bestemmingsreserves	80.000		80.000	
Algemene reserve	-445.927		-405.791	
Bestemmingsfondsen	107.332		66.833	
		-258.550		-258.913
Langlopende schulden	(6)			
Leningen o/g	2.742.928		2.783.929	
Ontvangen investeringssubsidies	790.753		797.904	
		3.533.681		3.581.833
Kortlopende schulden	(7)			
Aflossingsverplichtingen langlopende schulden	107.072		66.071	
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	202.911		69.442	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	15.865		23.743	
Overige schulden en overlopende passiva	170.875		154.925	
		496.723		314.181
		3.771.854		3.637.101

**Rapport inzake de jaarrekening 2018
van Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam, te Leerdam**

2 EXPLOITATIEREKENING OVER 2018

	Saldo 2018	Begroting 2018	Vershil 2018	Saldo 2017
	€	€	€	€
Baten				
Opbrengsten	(8) 646.895	632.700	14.195	644.929
Baten van particulieren	(9) 6.413	100	6.313	494
Baten van bedrijven	(10) 4.090	7.500	-3.410	4.590
Subsidies en bijdragen	(11) 828.958	787.704	41.254	1.035.356
Som der baten	1.486.356	1.428.004	58.352	1.685.369
Lasten				
Activiteitenlasten	(12) 349.669	374.853	-25.184	544.618
Personeelskosten	(13) 614.693	551.379	63.314	525.388
Afschrijvingen	(14) 73.891	67.000	6.891	79.062
Overige lasten	(15) 416.438	403.272	13.166	342.441
	1.105.022	1.021.651	83.371	946.891
Saldo voor financiële baten en lasten	1.454.691	1.396.504	58.187	1.491.509
Saldo rentebaten/-lasten	(16) 31.302	31.500	-198	85.844
Saldo van baten en lasten	363	-	363	108.016
Resultaatbestemming				
Bestemmingsreserves	-	-	-	80.000
Algemene reserve	50.502	-	50.502	31.029
Bestemmingsfondsen	-50.139	-	-50.139	-3.013
	363	-	363	108.016

**Rapport inzake de jaarrekening 2018
van Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam, te Leerdam**

3 KASSTROOMOVERZICHT 2018

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Bij de indirecte methode wordt de operationele kasstroom bepaald door het vermelde resultaat aan te passen voor afschrijvingen en mutaties in werkkapitaal.

	2018		2017	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo uit gewone bedrijfsvoering voor saldo rentebaten/-lasten	31.665		193.860	
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	91.192		97.430	
Veranderingen in het werkkapitaal:				
Mutatie voorraden	14.679		-98	
Mutatie vorderingen	76.061		-54.429	
Mutatie kortlopende schulden (exclusief kortlopend deel van de langlopende schulden)	141.541		17.093	
Kasstroom uit bedrijfsvoering		355.138		253.856
Saldo rentebaten/-lasten		-31.302		-85.844
Kasstroom uit operationele activiteiten		323.836		168.012
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa		-23.785		-6.819
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Opgenomen leningen o/g	-		1.850.000	
Aflossing schulden aan kredietinstellingen	-		-1.865.951	
Afname overige langlopende schulden	-7.151		-10.368	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-7.151		-26.319
		292.900		134.874
Samenstelling geldmiddelen				
	2018		2017	
	€	€	€	€
Geldmiddelen per 1 januari		156.195		21.321
Mutatie liquide middelen		292.900		134.874
Samenstelling geldmiddelen per 31 december		449.095		156.195

4 TOELICHTING OP DE JAARREKENING OVER 2018

4.1 ALGEMENE TOELICHTING

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam, statutair gevestigd te Leerdam, bestaan voornamelijk uit:

- a. het conform de Erfgoedwet beheren en instandhouden van de museumcollectie op het gebied van kunstvoorwerpen en voorwerpen betrekking hebbende op de glasindustrie, kunstwerken van glas en collecties van glaswerk van alle tijden en plaatsen, zowel uit het verleden als het heden;
- b. het instandhouden en beheren van een centrum tot bevordering van behoud van en belangstelling voor het ambachtelijk glasblazen alsmede het bevorderen van de belangstelling voor glas in breedste zin van het woord;
- c. het zorgen voor de ondersteuning van de (verdere) ontwikkeling en instandhouding van het Nationaal Glasmuseum Leerdam bestaande uit een museumlocatie en een glasblazerij, beiden gericht op het informeren en enthousiasmeren van het publiek voor het materiaal glas in alle voorkomende verschijningsvormen;
- d. het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

De stichting staat ingeschreven in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel regio onder nummer 41118032.

Vestigingsadres

Stichting Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam is feitelijk gevestigd op Lingedijk 28-30 te Leerdam.

Verklaring afwijking baten en lasten realisatie versus begroting

De belangrijkste verschillen tussen de gerealiseerde en begroten baten en lasten is als volgt:

- hogere subsidies en bijdragen: afwijking onder andere te verklaren door hogere incidentele (project)baten, met name voor het onderhoud aan het gebouw;
- lagere activiteitelasten a.g.v lagere kosten voor project Cultuur met Kwaliteit. Als gevolg van deze lagere baten eveneens lagere projectsubsidie gerealiseerd dan begroot; en
- hogere personeelskosten, onder andere omdat medewerker in de glasblazerij in 2018 in dienst is getreden, waarbij betreffende medewerker in 2017 werk ingehuurd en derhalve kosten begroot als onderdeel van de overige lasten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Tevens zijn de leden van de Raad van Toezicht, de bestuursleden en andere sleutelfunctionarissen van de stichting en nauwe verwanten verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van inzicht toegelicht.

Continuïteitsveronderstelling

De financiële positie ultimo 2018 toont een negatief stichtingsvermogen van € 258.550. Dit roept vragen op over het ontstaan hiervan, of het structureel van aard is en wat de consequenties voor de continue bedrijfsvoering zijn. Het negatieve stichtingsvermogen is volledig veroorzaakt door negatieve exploitatiesaldi in de periode 2012-2016. Vanaf 2017 is er echter sprake van een verbetering van de vermogenspositie en van de kwaliteit van de balans. De door de stichting (te) ontvangen jaarlijkse subsidies -over de periode 2017-2020 ten opzichte van de periode 2013-2016- zijn fors verhoogd, de financiering van de balans is volledig herzien en de tot 2017 bestaande omvangrijke off balance verplichting met betrekking tot de negatieve rentederivaten is kwijtgescholden. De liquiditeitspositie ultimo 2018 is € 449.095 positief (hiervan is een klein deel beklemd in een bestemmingsfonds).

Kostenbesparende maatregelen -waaronder herfinanciering van de balans met dalende rentelasten tot gevolg- om blijvend toekomstige positieve exploitatieresultaten te realiseren en toe te werken naar een positief stichtingsvermogen zijn reeds genomen. De eerste effecten hiervan zijn zichtbaar in de exploitatieresultaten over 2017 en 2018.

De financiering van het museum pand en een gedeelte van de exploitatie geschiedt vooral met laagrentende en gedeeltelijke aflossingsvrije (met betrekking tot de financiering van de exploitatie) langlopende leningen verstrekt door de gemeente Vijfheerenlanden. Daarnaast is de financiering van de exploitatie van de stichting zoals gebruikelijk bij musea in belangrijke mate afhankelijk van subsidieverstrekkers (het Ministerie van OCW en de gemeente Vijfheerenlanden). Het betreft hierbij structurele subsidies die jaarlijks worden geïndexeerd voor loon- en prijsontwikkeling. De BIS subsidie van het Ministerie van OCW wordt telkens voor een periode van vier jaar toegekend. De huidige subsidie loopt van de periode 2017-2020. Een aanvraag voor een nieuwe meerjarige subsidie voor de periode 2021-2024 is in voorbereiding. De korte en (middel)lange termijn financiering van de stichting is met in achtneming van vorengaande geborgd.

En verder is het bestuur van de stichting bezig met planvorming voor het aanboren van aanvullende financieringsbronnen en het aantrekken van meer bezoekers.

Naar de mening van het bestuur geeft vorengaande voldoende inzicht in het ontstaan van het negatieve stichtingsvermogen, de genomen maatregelen om dit te verbeteren en de positieve effecten hiervan tot dusver en dat dit niet structureel maar van tijdelijke aard is geweest en dat de continue bedrijfsvoering voor de korte en (middel)lange termijn geborgd is. Deze jaarrekening is dan ook opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

Juridische fusie tussen Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam en Stichting Glas

8 november 2018 ("de fusiedatum") zijn Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam ("de verkrijgende stichting") en Stichting Glas ("de verdwijnende stichting") juridisch gefuseerd. Stichting Glas was een steunstichting van Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam. In de fusie-overeenkomst staat beschreven dat deze fusie met terugwerkende kracht per 1 januari 2018 moet plaatsvinden. Deze juridische fusie is aangemerkt als een samensmelting van belangen en verwerkt overeenkomstig de "pooling-of interest" methode in deze jaarrekening als of deze aan het begin van het boekjaar heeft plaatsgevonden. Dit laatste sluit ook aan met de terugwerkende kracht bepaling in de fusie-overeenkomst.

Beide stichtingen hebben vanwege een bestaande groepsrelatie in 2017 over 2017 een geconsolideerde jaarrekening opgesteld. De vergelijkende cijfers (over 2017) in deze jaarrekening zijn dan ook ontleend aan de geconsolideerde jaarrekening 2017 van Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam en Stichting Glas.

Gegeven de omstandigheid dat Stichting Nationaal Glasmuseum de verkrijgende stichting in deze juridische fusie is zijn hierna enkel de financiële gegevens over 2017 van de ingebrachte (en verdwijnende) Stichting Glas weergegeven:

- Voorraad: € 148.324
- Overige vorderingen: € 703.086
- Liquide middelen: € 126.700
- Stichtingsvermogen: € 271.627 (Positief)
- Schulden aan leveranciers en handelskrediet: € 489.769
- Overige schulden: € 152.341
- Baten: € 1.685.149
- Salarislasten: € 525.388
- Huur en overige lasten: € 507.174

De met de juridische fusie samenhangende kosten bedragen ca. € 1.539.

4.2 ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2017-2020.

De WNT-verantwoording is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders wordt vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

4.3 GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Overige materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Investeringsubsidies worden opgenomen onder de langlopende schulden en vallen jaarlijks ten gunste van het resultaat vrij lineair ter egalisatie van de afschrijvingen.

Activa verkregen door schenking of uit sponsoring worden gewaardeerd tegen reële waarde. De schenking of sponsoring hiervan wordt niet opgenomen in het exploitatieresultaat maar verwerkt als een langlopende schuld onder de post ontvangen investeringsubsidies.

De initiële waardering van geschenken en aangekochte kunstvoorwerpen geschiedt tegen de reële waarde (voor zover deze betrouwbaar kan worden vastgesteld) van het geschenken kunstvoorwerp respectievelijk de verkrijgingsprijs van het aangekochte kunstvoorwerp. De vervolgwaardering is tegen kostprijs.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde van het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de exploitatierekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Indien wordt vastgesteld dat een gelijktijdige bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorraden

Vorraden grond- en hulpstoffen en handelsgoederen welke zijn ingekocht worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

De voorraad uit eigen productie wordt gewaardeerd tegen 40% van de verkoopwaarde exclusief omzetbelasting.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Stichtingsvermogen

Bestemmingsreserves:

Dit betreft het eigen vermogen van de stichting waaraan door het bestuur van de stichting voorwaarden zijn gesteld voor de aanwending. Aanwendingen van deze bestemmingsreserves, alsmede toevoegingen aan bestemmingsreserves, worden via de resultaatbestemming verwerkt.

Bestemmingsfondsen:

Dit betreft het eigen vermogen van de vereniging waaraan door derden voorwaarden zijn gesteld voor de aanwending. Aanwendingen van deze bestemmingsfondsen, alsmede toevoegingen aan bestemmingsfondsen, worden via de resultaatbestemming verwerkt.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Daar waar geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde.

4.4 GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het exploitatieresultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten van het jaar, gewaardeerd tegen historische kostprijzen.

Opbrengsten

De opbrengsten betreffen de in het verslagjaar ontvangen publieksinkomsten, sponsoring en overige inkomsten.

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. De kostprijs van deze goederen wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Subsidies, schenkingen en sponsoring

Investeringsubsidies in verband met de aanschaf van vaste activa worden gepassiveerd onder de overlopende passiva. Deze subsidies worden tijdsevenredig over de geschatte economische levensduur van deze activa ten gunste van het resultaat gebracht.

Instelling- en beheersubsidies worden ten gunste van de exploitatierekening gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsideerde uitgaven komen.

Baten in natura in de vorm van goederen of diensten worden tegen reële waarde verwerkt in de exploitatierekening.

Activiteitenlasten

De activiteitenlasten omvatten de aan de baten toe te rekenen directe kosten waaronder de inkoopkosten van de geleverde goederen en diensten en de kostprijs van de verkochte en geleverde goederen, bestaande uit het directe materiaalverbruik, de directe loon- en machinekosten en de overige directe en indirecte kosten die aan de vervaardiging van producten kunnen worden toegerekend.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de materiële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde, op basis van de verwachte economische levensduur. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Saldo rentebaten/-lasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente-opbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen geldmiddelen.

4.5 GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.
Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van liquide middelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

4.6 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

ACTIVA

VASTE ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	Bedrijfs- gebouwen en - terreinen	Inventaris	Geschonker kunst- voorwerpen	langekochte kunst- voorwerpen	Totaal
	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2018	2.718.824	24.531	185.408	196.745	3.125.508
Investeringsen	-	13.635	10.150	-	23.785
Afschrijvingen	-75.325	-15.867	-	-	-91.192
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>2.643.499</u>	<u>22.299</u>	<u>195.558</u>	<u>196.745</u>	<u>3.058.101</u>
Aanschaffingswaarde	3.330.072	303.759	195.558	196.745	4.026.134
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-686.573	-281.460	-	-	-968.033
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>2.643.499</u>	<u>22.299</u>	<u>195.558</u>	<u>196.745</u>	<u>3.058.101</u>

	2018	2017
	€	€
Bedrijfsgebouwen en -terreinen		
Aanschaffingswaarde	3.330.072	3.330.072
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-611.248	-535.300
Boekwaarde per 1 januari	<u>2.718.824</u>	<u>2.794.772</u>
<i>Mutaties</i>		
Afschrijvingen	<u>-75.325</u>	<u>-75.948</u>
Aanschaffingswaarde	3.330.072	3.330.072
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-686.573	-611.248
Boekwaarde per 31 december	<u>2.643.499</u>	<u>2.718.824</u>

**Rapport inzake de jaarrekening 2018
van Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam, te Leerdam**

De bedrijfsgebouwen worden afgeschreven met 2,78% per jaar (36 jaar).

Op de bedrijfsterreinen wordt niet afgeschreven.

Leerdam is al 254 jaar de Glasstad van Nederland. En het Nationaal Glasmuseum geeft daar ook al 66 jaar uitdrukking aan. De volledige vernieuwing en uitbreiding van het Nationaal Glasmuseum in 2009/2010 is het zichtbare bewijs van het feit dat Glas in Leerdam niet alleen een mooi verleden, maar ook een mooie toekomst heeft.

Deze investeringen hebben er toe geleid dat de bruto boekwaarde van het museum (pand incl. grond Lingedijk 28 + 30) ultimo 2018 € 2,6 miljoen bedraagt. In het verleden is een investeringssubsidie ontvangen. Deze investeringssubsidie is -overeenkomstig het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen subsidieperiode 2017-2020 gepassiveerd en valt jaarlijks voor een deel vrij ter egalisatie (dekking) van de jaarlijkse afschrijvingslasten en- is ultimo 2018 verantwoord voor een bedrag van € 0,5 miljoen. De netto boekwaarde van het museum is dientengevolge ultimo 2018 € 2,1 miljoen.

Vanwege de financiële positie en het feit dat de WOZ-waarde volgens de WOZ-beschikking 2018 met waardepeildatum 1-1-2017 lager is dan de netto boekwaarde is er een taxatie uitgevoerd. De uitgevoerde taxatie op het museumgebouw uitgaande van alternatieve aanwending van de twee gebouwen komt uit op € 1.457.000 (marktwaarde kosten koper). De netto boekwaarde overtreft ultimo boekjaar 2018 de waarde in het economisch verkeer.

Dat de netto boekwaarde hoger is dan de waarde in het economische verkeer wordt verklaard doordat veel van de door ons geactiveerde investeringen de realisatie van museale voorzieningen (zoals depotruimten) betreft die vanuit museaal oogpunt noodzakelijk zijn, maar niet een corresponderende waarde in het economisch verkeer hebben. Een museum is immers geen kantoor dat zomaar verkocht kan worden.

De door ons opgestelde bedrijfswaardeberekening -uitgaande van continuering van de gevoerde activiteiten - is wel hoger dan de opbrengstwaarde. De totale exploitatie van de stichting en het museum pand als algemene bedrijfsactiva is als kasstroom genererende eenheid beschouwd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 4%. Deze is relatief laag vanwege de lage rentevergoeding op de ontvangen leningen van de gemeente Vijfheerenlanden en het veronderstelde lage rendementseis op het eigen vermogen van het Nationaal Glasmuseum. De stichting heeft immers geen winstdoelstelling.

Een bijzondere waardevermindering is uitgaande van de huidige kasstromen en beschikbare informatie niet noodzakelijk. Eventuele belangrijke wijzigingen in subsidie- ontvangsten of wijziging in bestemmingsplannen van het museum op korte- en middellange termijn kunnen er wel toe leiden dat een bijzondere waardevermindering noodzakelijk is.

**Rapport inzake de jaarrekening 2018
van Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam, te Leerdam**

	2018	2017
	€	€
Inventaris		
Aanschaffingswaarde	290.124	288.478
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-265.593	-244.111
Boekwaarde per 1 januari	24.531	44.367
<i>Mutaties</i>		
Investerings	13.635	1.646
Afschrijvingen	-15.867	-21.482
	-2.232	-19.836
Aanschaffingswaarde	303.759	290.124
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-281.460	-265.593
Boekwaarde per 31 december	22.299	24.531
De inventaris wordt afgeschreven met 10 - 20% per jaar.		
Geschonken kunstvoorwerpen		
Aanschaffingswaarde	185.408	185.373
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-	-
Boekwaarde per 1 januari	185.408	185.373
<i>Mutaties</i>		
Investerings	10.150	35
Afschrijvingen	-	-
	10.150	35
Aanschaffingswaarde	195.558	185.408
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-	-
Boekwaarde per 31 december	195.558	185.408

Op de geschonken kunstvoorwerpen wordt niet afgeschreven.

**Rapport inzake de jaarrekening 2018
van Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam, te Leerdam**

	2018	2017
	€	€
Aangekochte kunstvoorwerpen		
Aanschaffingswaarde	196.745	191.607
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-	-
Boekwaarde per 1 januari	196.745	191.607
<i>Mutaties</i>		
Investerings	-	5.138
Afschrijvingen	-	-
	-	5.138
Aanschaffingswaarde	196.745	196.745
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-	-
Boekwaarde per 31 december	196.745	196.745

Op de aangekochte kunstvoorwerpen wordt niet afgeschreven.

Circa 60% van de tentoongestelde kunstcollectie behoort niet tot het eigendom van de stichting. Er is met de eigenaren, het ministerie van OC&W en de Vereniging Rembrandt een bruikleenovereenkomst voor onbepaalde tijd afgesloten. Dit deel van de collectie is in 2002 door het veilinghuis Christie's te Amsterdam getaxeerd op € 1.220.657. Dit bedrag is niet opgenomen in het kunstvermogen van de stichting.

VLOTTENDE ACTIVA

2. Voorraden

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Grond- en hulpstoffen		
Grond- en hulpstoffen	3.800	4.000
Gereed product en handelsgoederen		
Voorraad eigen producten	49.260	42.467
Voorraad ingekochte producten	56.341	64.736
Voorraad boeken	24.244	30.947
Voorraad museumkaarten	-	6.174
	129.845	144.324

**Rapport inzake de jaarrekening 2018
van Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam, te Leerdam**

3. Vorderingen

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Handelsdebiteuren		
Debiteuren	32.224	59.440
Voorziening dubieuze debiteuren	-4.623	-4.624
	27.601	54.816
 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	22.509	11.534
 Overige vorderingen en overlopende activa		
Overige vorderingen	80.903	140.724
 Overige vorderingen		
Waarborgsommen	110	110
Bijdrage Museumkaart	32.517	41.710
Nog te ontvangen (project)subsidies	35.000	88.500
Nog te verrekenen bedragen	-460	39
Nog te ontvangen opbrengsten	-	4.347
Vooruitbetaalde bedragen	13.727	6.017
Rente	9	1
	80.903	140.724

De uitbetaling van de nog te ontvangen (project)subsidies is afhankelijk van de verdere uitvoering en verantwoording van de projecten in 2019.

4. Liquide middelen

ABN AMRO Bank N.V.	10.326	19.726
Rabobank	433.272	131.133
Triodos bank	2.661	1.233
Kas	2.314	2.449
Overlopende kruisposten	522	1.654
	449.095	156.195

PASSIVA

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
5. Stichtingsvermogen		
Stichtingskapitaal	45	45
Bestemmingsreserves	80.000	80.000
Algemene reserve	-445.927	-405.791
	-365.882	-325.746
Bestemmingsfondsen	107.332	66.833
	-258.550	-258.913
Bestemmingsreserves		
Bestemmingsreserve groot onderhoud	50.000	50.000
Bestemmingsreserve activiteitenplan	30.000	30.000
	80.000	80.000
	2018	2017
	€	€
<i>Bestemmingsreserve groot onderhoud</i>		
Stand per 1 januari	50.000	-
Bestemming exploitatieresultaat	-	50.000
Stand per 31 december	50.000	50.000

Ter financiering van het groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen heeft de stichting een reserve gevormd. Het groot onderhoud aan het pand aan Lingedijk 28-30 is gestart in 2018 en loopt door in 2019. Het bestuur van de stichting heeft ervoor gekozen de onttrekking aan deze bestemmingsreserve in verband met het groot onderhoud niet te laten plaatsvinden in 2018 maar in 2019 omdat de werkzaamheden in belangrijke mate in 2019 worden uitgevoerd.

**Rapport inzake de jaarrekening 2018
van Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam, te Leerdam**

	2018	2017
	€	€
<i>Bestemmingsreserve activiteitenplan</i>		
Stand per 1 januari	30.000	-
Bestemming exploitatieresultaat	-	30.000
Stand per 31 december	30.000	30.000

Ter financiering van tentoonstelling waarvoor onvoldoende dekking van de lasten door bijdragen van externen heeft de stichting een reserve gevormd. Deze bestemmingsreserve is in 2018 ongewijzigd.

Algemene reserve

Stand per 1 januari	-405.791	-436.820
Bestemming exploitatieresultaat	50.502	31.029
	-355.289	-405.791
Dotatie bestemmingsfondsen	-90.638	-
Stand per 31 december	-445.927	-405.791

Bestemmingsfondsen

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
<i>Bestemmingsfonds CmK</i>		
Stand per 1 januari	66.833	-
Correctie saldo per 1-1-2017	-	69.846
Resultaatbestemming	8.613	-3.013
Stand per 31 december	75.446	66.833

De stichting ontvangt een meerjarige projectsubsidie in het kader van project Cultuureducatie met Kwaliteit 2017-2020. De ontvangen maar niet bestede subsidiegelden zijn geormerkte gelden die in de subsidieperiode alsnog mogen worden besteed.

Bestemmingsfonds OCW

Stand per 1 januari	-	-
Dotatie	4.186	-
Resultaatbestemming	26.573	-
Stand per 31 december	30.759	-

Op basis van het Handboek verantwoording cultuursubsidie Instellingen subsidieperiode 2017-2020 dient bij een positief exploitatieresultaat een toerekening plaats te vinden aan het bestemmingsfonds OCW. Naar aanleiding van de subsidievestigstelling 2017 is een bedrag van € 4.186 in boekjaar ten laste van de algemene reserve gedoteerd. Op basis van het geldende toerekeningsmodel is een bedrag van € 26.573 gedoteerd met betrekking tot de resultaten 2018.

**Rapport inzake de jaarrekening 2018
van Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam, te Leerdam**

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
<i>Bestemmingsfonds OCW Collectiebeheer</i>		
Stand per 1 januari	-	-
Dotatie	86.452	-
Resultaatbestemming	-85.325	-
Stand per 31 december	1.127	-

Op basis van het Handboek verantwoording cultuursubsidie Instellingen subsidieperiode 2017-2020 dient bij een positief exploitatieresultaat een toerekening plaats te vinden aan het bestemmingsfonds OCW. Naar aanleiding van de subsidievaststelling 2017 is een bedrag van € 86.542 in boekjaar ten laste van de algemene reserve gedoteerd. Op basis van het geldende toerekeningsmodel is een bedrag van € 85.325 onttrokken met betrekking tot de resultaten collectiebeheer 2018.

6. Langlopende schulden

Leningen o/g

Lening Gemeente Leerdam (2009)	1.000.000	1.000.000
Lening Gemeente Leerdam (2017)	1.742.928	1.783.929
	2.742.928	2.783.929

	2018	2017
	€	€
<i>Lening Gemeente Leerdam (2009)</i>		
Stand per 1 januari	1.000.000	1.000.000
Mutatie	-	-
Langlopend deel per 31 december	1.000.000	1.000.000

Deze aflossingsvrije lening is verstrekt op 20 april 2009 en heeft een looptijd van 30 jaar. Er is over de gehele lening geen rente verschuldigd. Stichting Nationaal Glasmuseum is te allen tijde gerechtigd de lening geheel of gedeeltelijk vervroegd af te lossen.

Lening Gemeente Leerdam (2017)

Stand per 1 januari	1.850.000	-
Opgenomen gelden	-	1.850.000
Stand per 31 december	1.850.000	1.850.000
Aflossingsverplichting komend boekjaar	-107.072	-66.071
Langlopend deel per 31 december	1.742.928	1.783.929

Deze lening ad € 1.850.000 in het kader van herfinanciering van eerder aangegane leningen ter financiering van de aankoop/verbouw van de onroerende zaken aan de Lingedijk 28-30 te Leerdam. Aflossing vindt plaats over een periode van 28 jaar. Het rentepercentage bedraagt 1,57%. De jaarlijkse annuïteit (rente en aflossing) bedraagt € 82.164. Van het restant van de lening per 31 december 2018 heeft een bedrag van € 1.518.514 een looptijd langer dan vijf jaar.

**Rapport inzake de jaarrekening 2018
van Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam, te Leerdam**

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Ontvangen investeringssubsidies		
Investeringssubsidie en sponsoring	532.200	549.501
Investeringssubsidie en sponsoring kunstvoorwerpen	258.553	248.403
	790.753	797.904

De ontvangen investeringssubsidie en sponsoring kunstvoorwerpen per 31 december 2018 heeft voor € 195.558 betrekking op de boekwaarde van de geschonken kunstvoorwerpen en voor € 62.995 betrekking op ontvangen subsidies/bijdragen van aangekochte kunstvoorwerpen.

7. Kortlopende schulden

Aflossingsverplichtingen langlopende schulden

Lening Gemeente Leerdam	107.072	66.071
-------------------------	---------	--------

Schulden aan leveranciers en handelskredieten

Crediteuren	202.911	69.442
-------------	---------	--------

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Loonheffing	15.865	23.743
-------------	--------	--------

Overige schulden en overlopende passiva

Vakantiegeld	24.124	18.470
Nettoloon	3.916	2.515
Afdracht "Rederij/Horeca"	1.596	3.416
Nog te betalen belasting n.a.v. rapport Belastingdienst	24.000	24.000
Vrijwilligers	2.642	2.649
Vooruitontvangen bedragen workshops	645	806
Nog te betalen Cities of Glass	3.813	10.577
Accountantskosten	27.000	16.240
Huisvestingskosten	903	6.129
Rente- en bankkosten	175	168
Nog te ontvangen inkoopfacturen inhuur Cultuureducatie met Kwaliteit	-	7.878
Vooruitontvangen opbrengsten, subsidies en bijdragen	58.520	40.116
Overig	23.541	21.961
	170.875	154.925

ZEKERHEDEN

De stichting de volgende zekerheden gesteld:

De stichting heeft aan de gemeente Leerdam (m.i.v. 1 januari 2019 Gemeente Vijfheerenlanden) het recht van eerste hypotheek op het onroerend goed Lingedijk 28-30 te Leerdam ter meerdere zekerheid voor de financiering van € 2.850.000 verstrekt, te vermeerderen met rente, vergoedingen, boeten en kosten, welke samen worden begroot op 30% van het hiervoor vermelde bedrag; derhalve tot een totaalbedrag van € 3.705.000.

**Rapport inzake de jaarrekening 2018
van Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam, te Leerdam**

4.7 TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING OVER 2018

	<u>Saldo 2018</u>	<u>Saldo 2017</u>
	€	€
8. Opbrengsten		
Verkoop eigen productie	93.793	96.400
Verkoop ingekochte producten	37.027	35.697
Verkoop boeken	6.274	5.331
Entreebewijzen	321.040	321.971
Workshops	15.210	16.288
Ontvangen pachtgelden	19.800	19.800
Provisie	-63	781
Huur stoel	58.192	42.074
Verkopen eigen label	55.593	53.454
Overige verkopen	25.102	27.097
Verkopen Business to Business	14.927	26.036
	<u>646.895</u>	<u>644.929</u>
9. Baten van particulieren		
Donaties en giften	<u>6.413</u>	<u>494</u>
10. Baten van bedrijven		
Lidmaatschap Glasgilde	<u>4.090</u>	<u>4.590</u>
11. Subsidies en bijdragen		
Subsidies en bijdragen exploitatie	538.891	528.217
Subsidies en bijdragen projecten	181.227	501.253
Bijdrage onderwijs Cultuureducatie met Kwaliteit	108.840	5.886
	<u>828.958</u>	<u>1.035.356</u>

De subsidies en bijdragen exploitatie betreffen meerjarige subsidies van het Ministerie van OCW (€ 464.375) en gemeente Vijfheerenlanden (€ 62.016), alsmede een meerjarige bijdrage sponsorinkomsten Rabobank (€ 12.500) betrekking hebbend op 2018. Met uitzondering van de bijdrage van de Rabobank hebben de subsidies en bijdragen ten behoeve van reguliere exploitatie en ten behoeve van projecten voor het boekjaar 2018 een voorlopig karakter. Definitieve vaststelling vindt plaats op basis van de door Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam in te dienen verantwoordingen aan de verstrekkers van de subsidies en bijdragen.

De subsidies en bijdragen projecten en bijdrage onderwijs Cultuureducatie met Kwaliteit betreffen projectsubsidies, waarbij de bijdrage voor onderwijs Cultuureducatie met kwaliteit een meerjarig karakter heeft. De subsidies en bijdragen projecten betreffen incidentele baten. Voorgenoemde baten verantwoordt in het boekjaar 2018 hebben grotendeels een voorlopig karakter. Definitieve vaststelling vindt plaats op basis van de door Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam in te dienen verantwoordingen aan de verstrekkers van de subsidies en bijdragen.

Een specificatie van de subsidies en bijdragen in 2018 is op de volgende pagina opgenomen.

		Saldo 2018	Art Deco	Cultuureducatie met Kwaliteit	Overig
		€	€	€	€
Subsidies en bijdragen					
Subsidie en bijdragen exploitatie					
- Structurele subsidie OCW		464.375			464.375
- Structurele subsidie Gemeente Leerdam		62.016			62.016
- Sponsorinkomsten Rabobank		12.500			12.500
		<u>538.891</u>			
Subsidies en bijdragen projecten					
<i>Indirecte inkomsten (giften)</i>					
- Donaties en giften	(Art Deco)	4.912	4.912		
- Donaties en giften	(Algemeen)	1.501			1.501
		<u>6.413</u>			
<i>Private middelen - particulieren incl. vriendenverenigingen</i>					
- Stichting Strand Links	(Hotshop Basics)	8.014			8.014
- Stichting Stokroos	(GlassWorks)	12.000			12.000
- Vereniging Vrienden van Modern Glas	(bijdragen beschermers)	1.575			1.575
		<u>21.589</u>			
<i>Private middelen - bedrijven</i>					
- Glasgilde		4.090			4.090
- Nationaal Restauratiefonds	(instandhouding monument)	3.948			3.948
		<u>8.038</u>			
		<u>16.076</u>			
<i>Private middelen - private fondsen</i>					
- VSB Fonds	(Art Deco)	30.000	30.000		
- Fonds 21	(Art Deco)	20.000	20.000		
- Prins Bernhard Cultuurfonds	(Art Deco)	25.000	25.000		
- Prins Bernhard Cultuurfonds	(Bloembolglas)	1.750			1.750
		<u>76.750</u>			
<i>Incidentele publieke subsidies</i>					
- Regio Alblasserwaard Vijfheerenlanden	(Cultuureducatie met Kwaliteit)	62.194		62.194	
- Kunstgebouw	(Cultuureducatie met Kwaliteit)	46.646		46.646	
- Regio Alblasserwaard Vijfheerenlanden	(Bijdrage aanpassingen Glasmuseum)	40.116			40.116
- Mondriaanfonds	(Kleur en Textuur)	3.600			3.600
- Mondriaanfonds	(Art Deco)	25.000	25.000		
- Gemeente Leerdam	(Art Deco)	4.060	4.060		
- Gemeente Leerdam	(Budgetsubsidie)	3.164			3.164
- Gemeente Leerdam	(Jubileum)	3.000			3.000
		<u>187.780</u>			
Totale Subsidies en Bijdragen		847.499	108.972	108.840	621.649

**Rapport inzake de jaarrekening 2018
van Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam, te Leerdam**

Activiteitenlasten

	Saldo 2018	Saldo 2017
	€	€
Activiteitenlasten		
Projectconcepten	7.419	49.652
Productiekosten	104.310	196.508
Communicatiekosten	76.076	109.317
Reis- en verblijfkosten	5.473	20.496
Inkoop winkelartikelen	32.447	26.903
Inkoop boeken	1.365	1.401
Kosten workshops	390	487
Kosten grond- en hulpstoffen	39.535	38.626
Inkoop overig	24.261	33.198
Inkoop Museumkaarten	25.339	17.840
Opleidingskosten Cultuureducatie met Kwaliteit	33.054	50.190
	<u>349.669</u>	<u>544.618</u>

13. Personeelskosten

Lonen en salarissen	499.968	412.221
Sociale lasten	86.253	60.443
Overige personeelskosten	28.472	52.724
	<u>614.693</u>	<u>525.388</u>

Lonen en salarissen

Bruto lonen en vakantiegeld	462.852	351.034
Mutatie reservering vakantiegeld	5.991	-2.637
Inhuur derden Cultuureducatie met Kwaliteit	28.937	26.227
Vergoeding vrijwilligers	16.308	15.575
Honorarium inhuur directie	4.593	61.900
	<u>518.681</u>	<u>452.099</u>
Ontvangen ziekengelduitkeringen	-18.713	-39.878
	<u>499.968</u>	<u>412.221</u>

Sociale lasten

Premies sociale verzekeringswetten	54.298	37.099
Bijdrage premie zorgverzekeringswet	31.955	23.344
	<u>86.253</u>	<u>60.443</u>

Overige personeelskosten

Reiskostenvergoedingen	9.910	12.873
Onkostenvergoedingen	660	700
Kantinekosten	7.738	5.758
Opleidingskosten	573	-
Overige personeelskosten	9.591	33.393
	<u>28.472</u>	<u>52.724</u>

Wet normering topinkomens

Met betrekking tot de Wet normering topinkomens verwijzen we naar de volgende pagina's.

Wet normering topinkomens (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam van toepassing zijnde regelgeving WNT.

Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam is € 189.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

De bezoldiging van de leidinggevende met dienstbetrekking, leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand en toezichthoudende topfunctionarissen die over 2018 in het kader van de WNT verantwoord worden, is als volgt:

(alle bedragen x € 1)

Funcatiegegevens	Bestuurder	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Naam	A.F.E Hertog	F. van Koetsveld	J.M. Kars	M.L.M. van Ruiten	S.C.A.Koster-Geurtsen	R.C.M. Driessen
Aanvang en einde functievervulling in 2018	26/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	18/10 - 31/12	1/1 - 19/4
Omvang dienstverband (in fte)	0,83					
Gewezen topfunctionaris	Nee					
Dienstbetrekking	Ja					
Individueel WNT-maximum	189.000	28.350	18.900	18.900	4.725	6.300
Bezoldiging						
Beloning + belastbare onkostenvergoeding	49.046	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	49.046	0	0	0	0	0
-/- onverschuldigd bedrag	0	0	0	0	0	0
Totaal Bezoldiging	49.046	0	0	0	0	0
Motivering indien overschrijding:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2017						
Duur dienstverband in 2017	Nvt	8/6 - 31/12	13/12 - 31/12	13/12 - 31/12	Nvt	1/1 -31/12
Omvang dienstverband (in fte)	Nvt					
Bezoldiging						
Beloning + belastbare onkostenvergoeding		0	0	0		0
Beloningen betaalbaar op termijn		0	0	0		0
Totaal bezoldiging 2017		0	0	0		0
Individueel WNT-maximum 2017		0	0	0		0

Functiegegevens Naam	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	directeur- bestuurder a.i.
	A.E.M. Mennings	W. van Iperen	J.H. van Beem	J.H.J. Duijsters	A. Kleppe	L.J.C. Huberts
Aanvang en einde functievervulling in 2018	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Omvang dienstverband (in fte)						
Gewezen topfunctionaris						
Dienstbetrekking						
Individueel WNT-maximum						
Bezoldiging						
Beloning + belastbare ontkostenvergoeding	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	0	0	0	0	0	0
-/- onverschuldigd bedrag	0	0	0	0	0	0
Totaal Bezoldiging	0	0	0	0	0	0
Motivering indien overschrijding:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2017						
Duur dienstverband in 2017	1/1 - 13/12	1/1 - 31/1	1/1 - 8/6	1/1 - 17/7	1/1 - 17/7	1/1 - 14/2
Omvang dienstverband (in fte)						
Bezoldiging						
Beloning + belastbare ontkostenvergoeding	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2017	0	0	0	0	0	0
Individueel WNT-maximum 2017	0	0	0	0	0	0

De bezoldiging van de leidinggevende zonder dienstbetrekking die over 2018 in het kader van de WNT verantwoord worden, is als volgt:

Functiegegevens Kalenderjaar	Directeur-bestuurder a.i.	
	2018	2017
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	1/1 - 25/1	14/2 - 31/12
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 182	€ 176
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 258.800	
Bezoldiging		
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 4.593	€ 68.900
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 73.493	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	
Totale bezoldiging, exclusief BTW	€ 73.493	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

Bij deze WNT verantwoording is een goedkeurende controleverklaring verstrekt met een tweetal toelichtende paragrafen:

1) Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd en 2) Geen controlewекzaamheden verrichten ten aanzien van de klassenindeling bezoldigingsmaximum 2018/2017

**Rapport inzake de jaarrekening 2018
van Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam, te Leerdam**

Personeelsleden

Bij de stichting waren in 2018 gemiddeld 11 werknemers in dienst op basis van een volledig dienstverband (2017:12).

	Saldo 2018	Saldo 2017
	€	€
14. Afschrijvingen		
Materiële vaste activa	73.891	79.062
Afschrijvingen materiële vaste activa		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	75.325	75.948
Inventaris	15.867	21.482
	91.192	97.430
Egalisatie investeringssubsidies en sponsoring	-17.301	-18.368
	73.891	79.062
15. Overige lasten		
Huisvestingskosten	216.464	113.360
Kosten glasblazers	81.290	105.015
Kantoorkosten	46.970	43.636
Verkoopkosten	5.747	18.573
Algemene kosten	63.317	61.357
Onderhoud collectie	2.650	500
	416.438	342.441
Huisvestingskosten		
Gas water licht	78.649	67.368
Onderhoud werkvloer	9.277	13.679
Onroerendezaakbelasting	12.718	13.234
Schoonmaakkosten	5.760	4.696
Bewakingskosten	4.630	3.454
Groot onderhoud huisvesting	96.051	-
Overige huisvestingskosten	9.379	10.929
	216.464	113.360
Kosten glasblazers		
Onkostenvergoeding glasblazers	81.290	100.427
Huisvestingskosten glasblazers	-	4.588
	81.290	105.015

**Rapport inzake de jaarrekening 2018
van Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam, te Leerdam**

	Saldo 2018	Saldo 2017
	€	€
Kantoorkosten		
Kantoorbehoeften	4.123	990
Drukwerk	252	17
Onderhoud inventaris	663	10.699
Automatiseringskosten	33.502	23.962
Telefoon	4.874	4.926
Porti	200	366
Contributies en abonnementen	3.356	2.676
	<u>46.970</u>	<u>43.636</u>
Verkoopkosten		
Publicatiekosten	-	11.350
Representatiekosten	3.552	3.124
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren	-	678
Kasverschillen	-80	-62
Overige verkoopkosten	2.275	3.483
	<u>5.747</u>	<u>18.573</u>
Algemene kosten		
Accountantskosten	27.485	20.741
Advieskosten	6.155	-
Verzekeringen	30.490	30.191
Incassokosten	385	1.690
Overige reis- en verblijfkosten	409	1.145
Bedrijfsbenodigdheden	1.298	7.524
Overige algemene kosten	-2.905	66
	<u>63.317</u>	<u>61.357</u>
Onderhoud collectie		
Onderhoud collectie	-	500
Onderzoekskosten	2.650	-
	<u>2.650</u>	<u>500</u>
16. Saldo rentebaten/-lasten		
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		
Overige rentebaten	<u>9</u>	<u>1.882</u>
Rentelasten en soortgelijke kosten		
Rente- en bankkosten rekening-courant bankiers	-2.267	-2.692
Rente lening Gemeente Vijfheerenlanden	-29.044	-85.034
	<u>-31.311</u>	<u>-87.726</u>

4.8 OVERIGE TOELICHTING

Aanvullende modellen

In de hierna volgende pagina's zijn de volgende modellen opgenomen:

- 1) Model I balans
- 2) Model IIa voor de categoriale exploitatierekening Musea
- 3) Model IIb voor de categoriale en functionele exploitatierekening Musea

1 MODEL I - BALANS

ACTIVA	Huidig boekjaar	Vorig boekjaar
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	-	-
Materiële vaste activa	3.058.101	3.125.508
Financiële vaste activa	-	-
Totale vaste activa	3.058.101	3.125.508
Vlottende activa		
Vorraden	133.645	148.324
Vorderingen	131.013	207.074
Effecten	-	-
Liquide middelen	449.095	156.195
Totale vlottende activa	713.753	511.593
TOTALE ACTIVA	3.771.854	3.637.101
PASSIVA	Huidig boekjaar	Vorig boekjaar
Eigen vermogen		
Algemene reserve	445.882-	405.746-
Bestemmingsreserves	80.000	80.000
Bestemmingsfonds OCW	30.759	-
Bestemmingsfonds OCW Collectiebeheer	1.127	-
Overige bestemmingsfondsen	75.446	66.833
Totale eigen vermogen	258.550-	258.913-
Aankoopfonds	-	-
Voorzieningen		
Groot onderhoud gebouwen en installaties	-	-
Overige voorzieningen	-	-
Totale voorzieningen	-	-
Langlopende schulden		
Langlopende schulden	3.533.681	3.581.833
Totale langlopende schulden > 1 jaar	3.533.681	3.581.833
Kortlopende schulden		
Kortlopende schulden	496.723	314.181
Totale kortlopende schulden < 1 jaar	496.723	314.181
TOTALE PASSIVA	3.771.854	3.637.101

Toelichting verloop van de algemene reserve en bestemmingsreserves en -fondsen

Algemene reserve

Stand per 1 januari	405.791-
Resultaatbestemming	50.502
Dotatie bestemmingsfondsen	90.638-
Stand per 31 december	<u>445.927-</u>

Bestemmingsreserve activiteitenplan

Stand per 1 januari	30.000
Resultaatbestemming	-
Stand per 31 december	<u>30.000</u>

Bestemmingsreserve groot onderhoud

Stand per 1 januari	50.000
Resultaatbestemming	-
Stand per 31 december	<u>50.000</u>

Bestemmingfonds CmK

Stand per 1 januari	66.833
Resultaatbestemming	8.613
Stand per 31 december	<u>75.446</u>

2 MODEL IIA VOOR DE CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING MUSE

BATEN	Huidig boekjaar	Begroting	Vorig boekjaar
EIGEN INKOMSTEN			
Publieksinkomsten binnenland	646.895	632.700	644.929
Kaartverkoop	321.040	307.500	321.971
Overige publieksinkomsten	325.855	325.200	322.958
Publieksinkomsten buitenland	-	-	-
Totale publieksinkomsten	646.895	632.700	644.929
Sponsorinkomsten	12.500	12.500	12.500
Vergoeding coproducent	-	-	-
Overige directe inkomsten	-	-	-
Totaal overige directe inkomsten	12.500	12.500	12.500
Totaal directe inkomsten	659.395	645.200	657.429
Indirecte inkomsten (giften)	6.413	100	494
Private middelen - particulieren incl. vriendenverenigingen	21.589	-	158.741
Private middelen - bedrijven	8.038	7.500	6.590
Private middelen - private fondsen	76.750	75.000	90.000
Private middelen - goede doelenloterijen	-	-	-
Totaal bijdragen uit private middelen	106.377	82.500	255.331
Totaal eigen inkomsten	772.185	727.800	913.254
Baten in natura	-	-	-
SUBSIDIES			
Totaal structureel OCW (*)	464.375	453.701	453.701
OCW: Regeling specifiek cultuurbeleid (publieksactiviteiten)	303.914	296.663	296.663
OCW: Erfgoedwet onderdeel huisvesting	54.381	53.489	53.489
OCW: Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	106.080	103.549	103.549
OCW: Kaderregeling exploitatiesubsidies onderzoek en wetenschap	-	-	-
Totaal structureel provincie	-	-	-
Totaal structureel gemeente	62.016	61.000	62.016
Totaal structurele publieke subsidie overig	-	-	-
Totale structurele subsidies	526.391	514.701	515.717
Incidentele publieke subsidies	187.780	185.503	256.398
Totaal subsidies	714.171	700.204	772.115
TOTALE BATEN	1.486.356	1.428.004	1.685.369
LASTEN			
Personeelslasten	614.693	551.379	525.388
Huisvestingslasten	216.464	204.500	113.360
Afschrijvingen	73.891	67.000	79.062
Aankopen	-	-	-
Overige lasten	549.643	573.625	773.699
TOTALE LASTEN	1.454.691	1.396.504	1.491.509
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	31.665	31.500	193.860
Saldo rentebaten/-lasten	31.302	31.500	85.844
Saldo bijzondere baten/lasten	-	-	-
Mutatie aankoopfonds	-	-	-
Aanzuivering saldo Stichting Nationaal Glasmuseum	-	-	-
EXPLOITATIERESULTAAT	363	-	108.016

3 MODEL IIB VOOR DE CATEGORIALE EN FUNCTIONELE EXPLOITATIEREKENING MUSEA

Totaal	Publieksfunctie		Collectiefunctie			Algemeen beheer
	Vaste presentatie	Tijdelijke presentatie	Onderzoek & Registratie	Conservieren & Restaureren	Vererving & Afstoten	

BATEN

Eigen inkomsten

Publiekinkomsten binnenland totaal	646.895	452.827	194.069				
kaartverkoop	321.040	224.728	96.312				
overige publieksinkomsten	325.855	228.099	97.757				
Publiekinkomsten buitenland totaal	0						
Publieksinkomsten totaal	646.895	452.827	194.069	0	0	0	0
Sponsorinkomsten	12.500	8.125	4.375				
Vergoeding coproductent	0						
Overige directe inkomsten	0						
Totaal overige directe inkomsten	12.500	8.125	4.375	0	0	0	0
Totaal directe inkomsten	659.395	460.952	198.444	0	0	0	0
Indirecte inkomsten	6.413					6.413	
private middelen - particulieren incl. vriendenverenigingen	21.589		12.000			9.589	
private middelen - bedrijven	4.090			4.090			
private middelen - private fondsen (namen van alle	76.750		76.750				
private fondsen noemen in de toelichting)	0	0	0	0	0	0	0
private middelen - goede doelenloterijen	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen uit private middelen	102.429	0	88.750	4.090	0	9.589	0
Totaal eigen inkomsten	768.237	460.952	287.194	4.090	0	16.002	0
Baten in natura							
subsidies							
Totaal structureel OCW	464.375	155.686	202.609	80.000	0	26.080	0
OCW: Regeling specifiek cultuurbeleid (publieksactiviteiten)	303.914	101.305	202.609				
OCW: Erfgoedwet onderdeel huisvesting	54.381	54.381					
OCW: Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	106.080			80.000		26.080	
OCW: Kaderregeling exploitatiesubsidies onderzoek en wetensch	0						
Totaal structureel provincie	0						
Totaal structureel gemeente	62.016		62.016				
Totaal structurele publieke subsidie overig	0						
Totaal structurele subsidies	526.391	155.686	264.625	80.000	0	26.080	0
Incidentele publieke subsidies	213.317		213.317				
Totaal subsidies	739.708	155.686	477.942	80.000	0	26.080	0
TOTALE BATEN	1.498.356	616.637	755.547	84.090	-	42.082	-

LASTEN

Personeelslasten	717.010	329.929	110.187	75.175	0	18.439	183.280
Waarvan vast contract	573.263	248.639	58.368	64.536		18.439	183.280
Waarvan tijdelijk contract	28.364		18.102	10.262			
Waarvan inhuur	115.383	81.290	33.716	376			
Huisvestingslasten	216.464	140.702	75.762				
Afschrijvingen	77.324	30.495	40.216	5.616		998	
Aankopen	0						
Overige lasten	0	0	0	0		0	
TOTALE LASTEN	1.010.798	501.126	226.165	80.790	-	19.436	183.280
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	487.558	115.511	529.382	3.300	0	22.646	-183.280
Saldo rentebaten/-lasten	-31.302	-9.391	-21.911				
Saldo bijzondere baten/-lasten	0						
Mutatie aankoopfonds	0						
EXPLOITATIERESULTAAT	456.256	106.120	507.470	3.300	0	22.646	-183.280

Toelichting bijdragen private fondsen

VSB Fonds	30.000
Fonds 21	20.000
Prins Bernhard Cultuurfonds	25.000
Prins Bernhard Cultuurfonds	1.750

76.750

Toelichting overige inkomsten

Verkoop eigen productie	93.793
Verkoop ingekochte producten	37.027
Verkoop boeken	6.274
Workshops	15.210
Ontvangen pachtgelden	19.800
Huur stoel	58.192
Verkopen eigen label	55.593
Overige verkopen	25.102
Verkopen Business tot Business	14.927

325.918

GRONDSLAGEN VOOR OPSTELLEN MODEL IIB

Publieke opbrengsten binnenland

De overige opbrengsten uit de jaarrekening en model IIA worden voor 30% toegerekend aan tijdelijke presentatie en 70% aan vaste presentatie

Sponsoropbrengsten

De sponsorinkomsten van de Rabobank worden voor 65% toegerekend aan vaste presentatie en voor 35% voor tijdelijke presentatie

Indirecte inkomsten

De indirecte inkomsten worden zoveel als mogelijk toegerekend met het doel waarvoor betreffende opbrengsten zijn ontvangen. Indien door een derde waarvan de opbrengst is toegezegd/ontvangen geen specifiek doel is meegegeven, heeft het management de opbrengst toegerekend aan de activiteit waarvoor deze opbrengsten zijn ingezet

Subsidiebate OCW:

- Regeling specifiek cultuurbeleid (publieksactiviteiten): De subsidiebate worden 1/3 toegerend aan vast presentatie en 2/3 aan tijdelijke presentatie
- Erfgoedwet onderdeel huisvesting: de subsidiebate wordt volledig toegerekend aan vaste presentatie
- Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer: de subsidiebate wordt voor € 80.000 toegerekend aan 'onderzoek & registratie', overige deel voor 'verwerving & afstoten'

Bate structureel gemeente

De bate van de gemeente Leerdam wordt volledig toegerekend aan tijdelijke presentatie

Incidentele publieke subsidies

De incidentele publieke subsidies worden toegerekend met het doel waarvoor betreffende opbrengsten zijn ontvangen.

Personeelslasten

De personeelskosten worden op basis van de volgende uitgangspunten verdeeld:

- de personeelskosten voor publieksfunctie 'vast presentatie betreft'
 - * 100% van de activiteitenlasten van de glasblazer, inclusief het hoofd van de glasblazerij
 - * 100% van de ingehuurde glasblazers en direct bijkomende kosten
 - * 90% van de floormanagers aanwezig in de glasblazerij
 - * 10% van de algemene activiteitenlasten personeel
- de personeelskosten voor publieksfunctie 'tijdelijke presentatie betreft'
 - * 10% van de floormanagers aanwezig in de glasblazerij
 - * 90% van de algemene activiteitenlasten personeel
 - * 100% van de personeelskosten te relateren aan de ontvangen projectsubsidies
- de personeelskosten voor de collectiefunctie betreffen de personeelskosten van de 2 conservatoren (vaste contracten) en 2 overige medewerkers (tijdelijke contracten alsmede de kosten van de vrijwilligers betrokken bij registratie van de collectie. Van de personeelskosten van de conservatoren wordt 22% toegerekend aan 'verwerving & afstoting, restant van de kosten betreft 'onderzoek & registratie'
- de personeelskosten voor algemeen beheer betreffen met name personeelskosten van de directeur, hoofd bedrijfsvoering en de vrijwilligerscoördinator
- de inhuur voor glasblazerij wordt toegerekend aan 'vaste presentatie
- de kosten voor de vrijwilligers - uitgezonderd 3 vrijwilligers die worden ingezet voor 'onderzoek & registratie van de collectiefunctie - worden voor 30% toegerekend aan 'tijdelijke presentatie', conform verdeling zoals opgenomen bij de publieke opbrengsten binnenland
- de kosten voor collectiefunctie

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten worden voor 65% toegerekend aan vaste presentatie en voor 35% voor tijdelijke presentatie

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten worden voor ongeveer 9% (gebaseerd op aantal m2) toegerekend aan collectiefunctie, restant van de afschrijvingslasten betreft afschrijvingslasten voor publieke fun

Overige lasten

De overige lasten worden als volgt verdeeld:

- 20% van de overige lasten wordt toegerekend aan collectiefunctie. De onderverdeling van de overige lasten collectiefunctie is een verhouding van de personeelslasten binnen deze rubric
- 80% van de overige lasten wordt toegerekend aan collectiefunctie. De onderverdeling van de overige lasten publieksfunctie is een verhouding van de personeelslasten binnen deze rubric

Saldo rentebaten/-lasten

Het saldo van de rentebaten/-lasten wordt conform de verdeling van de publieke opbrengsten binnenland voor 30% toegerekend aan tijdelijke presentatie en 70% aan vaste presentatie

De jaarrekening is aldus opgemaakt door de directeur-bestuur.

Leerdam, 6 juni 2019

mevrouw drs. A.F.E. Hertog

OVERIGE GEGEVENS

OVERIGE GEGEVENS

1 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen controleverklaring.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht van Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam

VERKLARING OVER DE IN HET RAPPORT OPGENOMEN JAARREKENING 2018

ONZE OORDEELONTHOUDING

Wij hebben opdracht gekregen de jaarrekening 2018 van Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam te Leerdam te controleren.

Wij geven geen oordeel over:

- de getrouwheid van de in het rapport opgenomen jaarrekening van de stichting; en
- het in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen van de in het rapport opgenomen jaarrekening van de stichting verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties over 2018.

Vanwege het belang van de aangelegenheden beschreven in de paragraaf 'De basis voor onze oordeelonthouding' zijn wij niet in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om daarop ons controleoordeel bij de in het rapport opgenomen jaarrekening te kunnen baseren.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de exploitatierekening over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONZE OORDEELONTHOUDING

In de administratieve organisatie is onvoldoende controle technische functiescheiding aanwezig, ontbreken betrouwbare primaire registraties, zijn (toetsbare) interne beheersingsmaatregelen afwezig en heeft een inventarisatie gericht op het vaststellen van het bestaan van de van materiële vaste activa: geschonken en aangekochte kunstvoorwerpen per balansdata 31 december 2017 en 31 december 2018 niet plaatsgevonden. Als gevolg van voornoemde aangelegenheden is het niet mogelijk door accountantscontrole de vereiste zekerheid te verkrijgen over de volledigheid en nauwkeurigheid van de post opbrengsten, de nauwkeurigheid, toerekening en waardering van de post voorraden gereed product en handelsgoederen en de nauwkeurigheid, waardering en het bestaan van de post materiële vaste activa: geschonken en aangekochte kunstvoorwerpen en de daarmee rechtstreeks samenhangende posten. Vanwege de hiervoor genoemde omstandigheden hebben wij niet kunnen vaststellen of er eventuele correcties nodig zijn met betrekking tot voormelde posten.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Ref.: J.MI.19191

accon avm controlepraktijk B.V., Oude Bosscheweg 5, 5301 LA Zatzbommel
T: 0418-570111, F: 0418-570119, www.acconavm.nl

Op onze dienstverlening en/of andere rechtshandelingen zijn steeds de algemene voorwaarden van accon■avm controlepraktijk b.v. van toepassing, waarin een beperking van aansprakelijkheid is opgenomen. Deze algemene voorwaarden zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 09114597 en zullen op eerste verzoek kosteloos aan u worden toegezonden. Tevens kunt u de algemene voorwaarden via onze website <https://acconavm.nl/algemene-voorwaarden/> raadplegen. Bezoek ook onze website voor meer informatie over onze dienstverlening, onze mensen en onze ambities. Bovengenoemde disclaimer en aansprakelijkheidsbeperking gelden niet alleen voor accon■avm controlepraktijk b.v. maar ook voor iedere andere entiteit binnen het Accon avm-netwerk en onze en hun respectieve personeelsleden.

BENADRUKKING TOELICHTING WAARDERING MUSEUMPAND

Wij vestigen de aandacht op de in de jaarrekening op pagina 33 opgenomen toelichting waarin de uitgangspunten ten grondslag liggende aan en de uitkomsten van de bedrijfswaardeberekening ter onderbouwing van de waardering van het museum pand zijn beschreven. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

VERKLARING OVER DE IN HET RAPPORT OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het rapport andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Vanwege het belang van de aangelegenheden beschreven in de paragraaf 'De basis voor onze oordeelonthouding' zijn wij niet in staat geweest om in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen subsidieperiode 2017-2020 te overwegen of de andere informatie al dan niet:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen subsidieperiode 2017-2020 is vereist.

Wij hebben opdracht gekregen de andere informatie te lezen en op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, te overwegen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen subsidieperiode 2017-2020.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN DE DIRECTEUR-BESTUURDER EN DE RAAD VAN TOEZICHT VOOR DE JAARREKENING

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen subsidieperiode 2017-2020. De directeur-bestuurder is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking van 20 september 2016 en met referentie: 1057300, de subsidiebeschikking van 4 september 2018 en met referentie: 1369543 en het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen subsidieperiode 2017-2020.

In dit kader is de directeur-bestuurder verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directeur-bestuurder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directeur-bestuurder afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directeur-bestuurder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directeur-bestuurder het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directeur-bestuurder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2017-2020. Vanwege het belang van de aangelegenheden beschreven in de paragraaf 'De basis voor onze oordeelonthouding' zijn wij niet in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om daarop ons oordeel te kunnen baseren.

Veenendaal, 6 juni 2019
accon avm controlepraktijk B.V.
Namens deze:

Origineel is getekend door A.H. van de Geest MSc RA